

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pankadienį
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 35

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Rugpjūčio (August) 28, 1936.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVII

Sukilėliai Bombardavo
Madrido AerodromusValdžia Užginčina Bombardavimus.
Trys Penktadaliai Ispanijos Sukilėlių
Kontrolėje. Katalonija Pasiskelbė Ne-
priklusoma Sovietine Valstybe

VALLADOLID, Ispanija, rugp. 23 d. — Sukilėlių vadovybė čionai tikrina, kad eskadrilė iš 21 sukilėlių lėktuvų šį vakarą perskrido viršum Madrido ir bombardavo Jetafe ir Cuatro Vientos aerodromus. Taip pat tikrinama, kad sukilėlių lėktuvai šiame savo žygyje nesutikę jokio pasipriešinimo.

Rugpjūčio 24 d. Paryžiaus pranešimai skelbė, kad Ispanijos vyriausybė užginčino tuos sukilėlių pasigyrimus apie bombardavimą Madrido aerodromų. Tačiau vėlesnės Madrido žinios patvirtino aerodromų bombardavimą, pranešant, kad jokių nuostolių tuo bombardavimu nepadarėta.

Iš sukilėlių valdžios sostinės, Burgos, „New York Herald-Tribune“ korespondentas sako, apvažinėjęs visą Ispaniją pats pamatė, kad trys penktadaliai Ispanijos jau yra sukilėlių kontrolėje ir kad galioja visur įsitikinimas, jog sukilėliai laimės šį civilį karą. Esą tik koks nors netikėtas militaris sustiprėjimas lojalistų pusėje galėtų pergalę kitaip nusverti. Esą visas svarbias militares pergalės yra laimėję sukilėliai, jų pusėje yra didžiulė reguliari kariuomenė ir visi prietyrę karvedžiai, o valdžia svarbiausiai tegali pasitikėti ir remtis tik kairiųjų sudaryta milicija, kuri negali lygintis kariškame išsilavinime su reguliaria kariuomene. Todėl esą Madridas ir kitos lojalistų laikomos drutvietės gali laikytis savaitės ir mėnesius, tačiau pergalė neišvengiamai nusvirsi sukilėlių pusėn. Tokius pranešimus reiškia užsienių korespondentai.

Ivairios Ispanijos Civilio
Karo Žinios.

Vatikaną pasiekusieji pranešimai tikrina, kad Ispanijos sukilime jau užmušta penki vyskupai ir Siguenza vyskupas gyvas sužeistas.

Sukilėlių kariuomenė smarkiai žygiuojanti ant Toledo, kad suteikus pagalbą 1,500 sukilėlių, užsidariusių drutvietėje Alcazar, kurie čia laikosi nuo pat sukilimo pradžios. Priešakinės sukilėlių sargybos esą pasiekusios Toledo miestą.

Nors Ispanijos vyriausybė pasižadėjo Anglijai neliesti jurose Anglijos prekinį laivą, tačiau rugp. 23 d. sulaukė vieną priekinį laivą ir jį iškratė, kad įsitikinus ar neveža tas laivas sukilėliams karo medžiagos. Kariškiems Anglijos laivams atvykus į įvykio vietą, Ispanijos kariško laivo viršininkas atsispašė Anglijos už tą įvykį.

Katalonijos autonomiška vyriausybė paskelbė nutraukusi visus priklausomybės Madrido vyriausybei ryšius ir įkūrusi nepriklausomą sovietinę valstybę.

Sukilėliai skelbia įvairius laimėjimus visuose frontuose, tačiau lojalistai taip pat skelbia laimėjimus savo pusėje ir sukilėlių kai kuriuos pasigyrimus užginčija. Tokiai padėčiai esant, negalima pilnai patikėti nei vienu, nei kitu skelbiamoms žinioms.

Naujausios Žinios.

Rusija ir Vokietija sutiko uždrausti siuntimą ginklų ir karo medžiagos Ispanijon.

Sukilėliai sušaudė sugautus penkis Francijos piliečius, kurie kovojo kaip laisvanoriai lojalistų pusėje.

Sukilėliai koncentruoja savo kariuomenę šiaurėje—spėjama antram žygiui ant Madrido.

Prezidentas Manuel Azana pasiuntęs savo bagažą į uostą, spėjama prisibijodamas, kad gali prisieiti umai bėgti iš Madrido sukilėliams jį puolus by momentu.

Ispanijos vyriausybė pranešė Amerikos vyriausybei, kad nebus konfiskuojamos užsienio firmų ir privatinė nuosavybė bei pilno atlyginimo jos savininkams.

AIRIAI GELBĖS SUKIL-
LĖLIAMS.

DUBLINAS, rugp. 23. — Gavęs atsisaukimą iš Ispanijos sukilėlių vado, generolas O'Duffy atsakė, jog jis organizuos arių kariuomenę, kuri gelbės Ispanijos sukilėlius. Sakoma, kad jau turis apie 2,000 jaunų kareivių. Be to, bus pasiūsta nemažas burys gydytojų, slaugių, medicinos studentų, kurie tuo tikslu liuos noriai įstojo į Raudonąjį Kryžį. Airių tikslas kovoti prieš Ispanijos kariuomenę — gelbėjimas persekiojamų krikščionių Ispanijoje, kurie kovoja už žutibutį. Tarpe įstojusių į O'Duffy'o kariuomenę yra nemaža ir protestonų.

AMERIKA ATSIKAKO SIEK-
TI TAIKOS ISPANIJOJE.

WASHINGTON, D. C. — Neseniai Urugvajaus vyriausybė pasiūlė planą, kad Amerika turi imtis taikyti Ispanijoje kariaujančias puses. Jungtinių Valstijų vyriausybė atsisakė tą sumanymą remti. Pažymėtina dar ir tai, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė nusistatė čiusi į svertimų šalių vidujinius reikalus nesikišti.

Neigiamai j tai atsakė Brazilija ir Peru, kurios taipgi nemano į svertimus reikalus kištis.

Naciai Žada Lenkijai
Lietuvą

BERLYNAS, rugp. 22 (Associated Press). — Tarpe Vokietijos valdžininkų eina plačios kalbos, kad dabartinis „lenkiškas“ koridorius su Danzigu turės būti prijungtas prie Vokietijos. Hitlerininkai taipgi planuoja atsiimti ir Klaipėdą iš Lietuvos. Nežiūrint neseniai padarytos sutarties tarpe Lietuvos ir Vokietijos, hitlerininkai šnairuoja prieš Lietuvą. Esą, kam dar tas nyktukas painiojasi po kojų.

Be Danzigo su koridorium, naciai tikisi atgal gauti iš Lenkijos ir Augštąją Sileziją. Bet ne veltui. Atlyginti už tai, jie žada lenkams padėti prijungti Lietuvą prie Lenkijos ir atkariauti Ukrainą nuo Sovietų Sąjungos.

Lietuvos Profesoriai Atvyksta Amerikon

Rugpjūčio 21 d., francūzų laivu „Ille de France“ iš Havro uosto išvyko Lietuvos delegatai į S. Ameriką, į Trečiąją Pasaulinę Energinijos Konferenciją, kuri įvyks Vashingtone rugsėjo mėn. 7—12 d. Lietuvos delegatai: prof. J. Čiurlys, vyriausias geležinkelio direktorius, Lietuvos tautinio energijos komiteto pirmininkas ir prof. S. Kolupailai, to komiteto energijos ukiui tirti komisijos pirmininkas. Prof. Kolupaila anksčiau dalyvavo energijos konferencijose Berlyne, Bazelyje ir Barcelonoje.

Svečiai bus New Porke rugpjūčio 27 dieną ir ant rytojaus pradės prieškonferencijinę ekskursiją: prof. Čiurlys lankys elektrifikuotus geležinkelius, pramonės įmones ir mokslo tyrimų laboratorijas.

Kongresui pasibaigus, prof. Kolupaila vyks į didelę transkontinentinę kelionę per visas J. A. Valstijas ir Kanadą iki Ramiojo okeano. Jis grįž į New Yorką spalį 4 d. ir turės laiko iki laivui išplauksiant spalį 10 d.

Prof. Kolupaila, kaip Lietuvos fotomėgėjų sąjungos pirmininkas, atsiveža su savim nemažą dalių Lietuvos vaizdų kolekciją ir juos gal pademonstruos Amerikos lietuviams. Jei profesorius neturėtų laiko ekskursijai metu, lietuvių kolonijai lankyti, tai jis paskirs kelias laisvas dienas spalį mėn. Kartu jis norėtų susipažinti su Amerikos lietuviu, ypač su inžinieriais, fotomėgėjais ir skautais.

Lietuvos Gen. Konsulatas.

LIETUVA TURI 60 MILIONŲ
TONŲ DURPIŲ.

Lietuvos žemės turtais tirti komitetas neseniai, be kitų darbų, pradėjo tyrinėti ir Lietuvoje esamus durpynus. Tai yra labai plati darbo dirva. Juk durpės tuo tarpu vienintėlis kasamas kuras, randamas Lietuvoje Nors durpių reikšmė bendrame Lietuvos ūkyje dabar yra nedidelė, tačiau neabejama, kad ji nuolat auga. Lietuvoje durpių tinkamų pramonei ir kurui yra apie 60 milijonų tonų.

Švedai Siulo Peržiūrėti Vilniaus
Klausimą

Lietuvai drauginga Švedijos valstybė ir jos visuomenė jau ne kartą yra pakėlusios balsą dėl Lietuvai padarytos skriaudos, išplėšiant jos sostinę Vilnių ir trečdalį krašto. Atmename, Vilniaus klausimu dideles kalbas Švedijos parlamente ir įtakingoje švedų spaudoje. Šiomis dienomis vėl svarbūs švedų laikraščiai pakėlė balsą Vilniaus klausimu. Jie rašo: Paliekant nuosalyje istorines priežastis, kiekvienam aišku, kad tikras Vilniaus kelias į jūrą eina per Lietuvą ir šio miesto dirbtinis atskirimas nuo to kelio padarė jam daug žalos. Lenkija turi garbingai prisipažinti, kad Vilniaus sritis iš metų į metus nuolat smunka žemyn, ir kad Vilniaus prekybos keliai eina į Klaipėdą. Kad ši sritis galutinai nesunykėtų, reikalingas pasitarimas Vilniaus klausimu. Švedų laikraščiai siulo lenkams dabartinę padėtį pakeisti kuriuo nors kitu sugyvenimo pagrindu, kuris Lietuvai ir Lenkijai neskirtų, bet suvestų į geras kaimyninius santykius. Del to, Lenkijai reikia peržiūrėti Vilniaus klausimą ir užimtas Lietuvos žemes grąžinti tam, kam teisėtai jos priklauso.

Sausra Amerikoje
Dar Siaučia

WASHINGTON, D. C. — Pranešimai nusako, kad sausra vidur-vakarinėse valstijose dar tebesiaučia. Praeitą savaitę toje apygardėje karštis siekė iki 100 laipsnių. Susekama, kad šių metų sausra Amerikoje yra viena iš aršiausių bent kada šiam krašte siautusių sausrų. Ekspertai nusako, kad šią žiemą reikės šelpti apie 2,000,000 vidur-vakarinėse ir šiaur-vakarinėse valstijose nuo sausros nukentėjusių žmonių. Daugiausia nuo sausros nukentėjusių bus So. Dakota ir No. Dakota valstijose, kur iš kiekvienų keturių asmenų trys bus reikalingi pašelpo. Blogėjant padėčiai taisyti prezidentas Rooseveltas įsakė paimti daugiau darbininkų prie WPA darbų sausros paliestose srityse; pirmiau jų buvo 90,000, dabar prie jų darbu bus paimta 150,000.

LABAI DAUG PINIGŲ
AMERIKOJE.

WASHINGTON, D. C. — Valdiškos statistikos parodo, kad birželio 30 dieną Amerikos nacionaliuose bankuose pinigų buvo daugiau, negu kuomet nors pirmiau, būtent \$26,000,000,000 (dvidešimtis šeši bilionai dolerių). Išdalinus šią sumą lygiomis, kiekvienam Amerikos vyrui, moteriai ir kudiškiui atitektų po \$200. Tačiau nacionaliuose bankuose yra mažiau, negu pusė visų Amerikos kapitalo taupmenų. Tokiu būdu visuose Amerikos bankuose pinigų yra apie \$58,000,000,000 (penkis dešimtis aštuoni bilionai dolerių).

Lenkai Smaugia
Žydus

VARSAVA, rugp. 23. — Praeitą penktadienio vakarą miestyje Wiszonki apie 200 Antisemitinės Nacionalės Demokratių partijos narių sukėlė pogromą prieš žydus. Pogromas sukelta tuo laiku, kada jau visi miestelio gyventojai miegojo. Pogromščikai apilėšė žydų namus ir dirbtuves. Daiktai buvo nešami iš namų į viešą vietą ir deginami. Apie 40 žydų namų sunaikinta taip, kad juose nebegalima gyventi. Vyrai, moterys ir kudiškai išvyti iš namų. Kai kuriems žydams pavyko pasislėpti, kiti išbėgo iš miestelio. Pogromas tęsėsi keletą valandų, kol pašaukta policija, kuri atsteigė tvarką. Padaryta nuostolių už daug tukstančių zlotų.

Japonai Nužudė 9
Rusų Suokalbininkus

TOKIO, rugp. 24. — Iš čia pranešama, kad Japonijos kariuomenės vyriausybė Manchukuo mieste Hsinking nužudė devynis rusus, kurie priklausė prie „slaptojo sovietų smogikų batalijono“. Kiti 28 Rusijos piliečiai nuteisti kalėti nuo penkių iki dvidešimties metų. Nuteistieji yra dalis slaptosios delegacijos, kurią Sovietų Rusija pasiuntusi į Manchukuo 1924—25 metais. Japonų spaudos biuras Domei nusako: „Smogikų batalionas drąsiai planavo pulti Japonijos-Manchukuo viešuosius biurus, apilėšinti, padeginėti ir kitus panašius veiksmus atlikti ir teikti palengvinimus sovietų armijos veikimui.“

LENKAI NUTEISĖ TURTINGĄ
AMERIKIENĘ.

OSTROW, Lenkija, rugp. 24. — Šiandien čia nuteista metui kalėti turtinga ir amerikiečių socialiam gyvenime plačiai žinoma amerikietė, ponė Dorothy Atkins iš Minneapolis, Minn. Minima ponė apkaltinta išvežime pinigų iš Lenkijos. Jai vykstant iš Lenkijos į Vokietiją pasitaikė automobilio susprogdusią ratą gumą, ją policija sulaukė ir pas ją rado \$5,000 kredito laiską ir \$14. Kadangi iš Lenkijos draudžiama pinigų ir užbrėžti išvežti — ponė Atkins suareštuota ir atiduota teismui, kuris ją nuteisė metams kalėjimo.

Ponė Atkins važiuoja į universitetų moterų konferenciją, kurį vyko Krakovoje. Susprogdus automobilio rato gumai — grįžo į Vokietiją, kur ant rubežiaus ir sūminta. Jos šeima teisina, kad ji nekaltai nuteista. Jei ir prasikaltusi prieš įstatymus, tai padariusi nesužinojusi. Prie to, teisme negalėjusi reikiamai pasiteisinti, nes teismai atlika lenkiškai ir teisiamajai neduota perkalbėto.

WASHINGTON, D. C. — Besikalbėdamas su prezidentu Rooseveltu, agrikultūros sekretorius A. Wallace, siūlė įvesti ukininkų apsaugojimui „sausros apdraudą“

Rusijoje Sušaudyta 16
Suokalbininkų

MASKVA, rugp. 24. — Šiandien čia baigta viena garsiųjų suokalbystės bylų priešais Rusijos vadus. Buvo teisama ir nagrinėjama 16 suokalbininkų, kurie bėgy dviejų metų net keturis sykius buvo suplanavę nužudyti diktatorių Staliną ir kitus Rusijos lyderius. Suokalbio vyriausiu vadu buvo Leonas Trockis, kuris jau senai gyvena užsieny ir kiti du žymūs Rusijos vadai: Gregory Zinovieff ir Leon Kameneff, kurie kiek laiko atgal buvo nuteisti dešimčiai metų kalėjimo ir kurie pastaruoju laiku sėdėjo kalėjime.

Teisiamieji prisipažino suokalby. Ypač plačiai apie suokalbių ir visus planus išpasakojė Valentin Olbergas, kurį Trockis buvo atsuntęs iš užsienio Staliną nužudyti praėjusią gegužės pirmą dieną, kuomet Maskvoje ta didžioji darbininkų šventė buvo švenčiama, bet jis išvakaro buvo suareštuotas ir Staliną nužudyti jam nepavyko. Prisipažino suokalbio kaltininkais ir Kamenavas su Zinovievu. Buvo suplanuota nužudyti netik Staliną, bet ir kitus lyderius, o po to trockistams užimti Sovietų Rusiją vadovybę ir darbininkų tėvynę paversti fašistiska. 1924 m. nužudytas vienas Rusijos lyderių, butent Sergei Kiroff, buvo teisiamųjų suokalbininkų auka.

Byla buvo labai įdomi. Ja neapsakomai domėjosi visi Ru-

sijos gyventojai, taip pat ir už sienis. Įdomu dar ir tas, kad kaltinamieji prisipažino ir kiek vienas jų stengėsi kodaugiau sias sau kredito tame suokalbių teikti. Kai kurie net koliojosi savo kolegas, jei kuris jų pasirodė žiauresniu ar piktesniu Rusijos diktatorių priešui. Vienas teisiamųjų prisipažinęs kaltu, dar teismui neužsibaugęs, nusizūdė. Juo buvo Mikhail Navlovich Tomsky, seniau buvęs žurnas Komunistų partijos lyderis, o pastaruoju laiku užveizda valdžios spautuvėje.

Išklusius kaltinamųjų liudymų, visiems duota tarti žodį. Visi kaltinamieji kalbėjo. Atsiveikinimo kalbas pasakė Kamenavas ir Zinovievas. Prosekutorium buvo Andrei Višinski, kuris griežtai reikalavo suokalbininkus „tuos šunis“, sulig ju išsireiškimu, sušaudyti. Teisėju buvo Ulrich, plačiai žinomas kaip daugiausiai nuteisęs visokių prasikaltėlių. Teisėjas visiems kaltinamiesiems išnešė sušaudymo nuosprendį. Jie bus sušaudyti po 72 valandų po išnešimo teismo nuosprendžio. Nuteistieji yra šie: Zinovieff, Kameneff, T. Smirnov, A. Evdokimoff, T. Bakaeff, S. Mirachkovsky, V. Olberg, K. Berman-Yurie, Fritz David, Moses Lurie, N. Yurie, R. Reingold, R. Pickel, V. Tervogianar, E. Dreitzler, E. Holzmann.

Nuteistieji rugpjūčio 25 dieną sušaudyti.

Ivairios Lietuvos žinios

BERLYNO OLIMPEADOS AMERIKOS LIETUVIUS SPOR-
TININKUS PAKVIETĖ Į
LIETUVĄ.

Šių metų Berlyne įvykusioje pasaulinėje sporto olimpiadoje, šiaurės Amerikos sportui, be kitų sportininkų, atstovavo ir du lietuviai: Jonas Macionis ir Pranas Lubinas. Gir-dėti, kad Berlyne šioms lietuviams nebologai sekėsi. Jais gyvai susidomėjo ir Lietuvos sportininkai, kurių keliasdešimtys taip pat stebėjo Berlyno olimpiadą. Nors Macionis ir Lubinas rengiasi po olimpiados patys atvykti į Lietuvą, tačiau Lietuvos sporto vadovybė juos oficialiai pakvietė atsilankyti į Kauną ir būti Lietuvos sportininkų garbės svečiais. Macionis ir Lubinas šį kvietimą priėmė ir tuojau po olimpiados išvyko pas Lietuvos sportininkus. Jono Macionio motina šiuo metu jau vieši Lietuvoje, o Prano Lubino tėvas ir žmona į Lietuvą atvyks drauge su Pranu.

RADO ŽMOGAUS KAULUS
5,000 METŲ SENUMO.

Lietuvoje pasitaiko rasti gana įdomių ir senų dalykų, kurie kelia susidomėjimo ir kitų kraštų mokslininkams. Dažnai šitie daiktai randami giliai žemėse. Daug randama įvairių kirvukų, kaulų ir kitų daiktų. Tačiau šiomis dienomis ties Birštonu, dešiniajame Nemuno kranto rasta suakmenėjusių

žmogaus kaulų ir viena suakmenėjusi žuvis. Mokslininkai tvirtina, kad šie radiniai turi apie 5,000 metų senumo. Neseniai toje pačioje vietoje buvo rasta keletas įvairių senoviskų pinigų.

MEDICINOS PUNKTAI
JAU VEIKIA.

Neseniai sveikatos departamentas 29 miesteliuose įsteigė medicinos punktus, kuriuose apsigyveno gydytojai. Medicinos punktai pirmoje eilėje buvo įsteigti tose vietose, kur didesni miestai toli, o patys rajonai yra neturtingi ir ligi šiol sunkiai prieidavo medicinos pagalbą. Dabar gi, tuose punktuose apsigyvenus gydytojams, jie jau pradėjo veikti.

LIETUVOJE ATRASTI KELI
SENI KAPINYNAI.

Kelmėje buvo atrastas labai senas kapinynas. Jame žmonės buvo laidojami jau XII šimt-metyje. Tame kapinyne paskutinės laidotuvės buvo XVII šimtmetyje. Pumpėnų kapinynas yra iš XVI amžiaus, o Vabalninko kapinynas siekia XVII amžių. Kapuose rasta daug grausių, įvairių žaliavinių žiedų ir kitų daiktų, iš kurių matyti, tų laikų Lietuvos kultūra ir laidojimo papročiai. Naujai atrastus kapinynus dar dar giliau tyrinėja Lietuvos mokslininkai.

T E V Y N Ė

Savaitinė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
organo, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti
nuošėdinti Redakcijos vardu ir turi būti su au-
tentiku parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus
Redakcija trumpina ir taiso sutig savo nuožiū-
rai. Netikami spaudai smulkūs raštai — ko-
respondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikina-
mės ir autoriams negrąžinama, jei nėra pri-
dėta pakito ženklelių jų sugrąžinimui.

LAIKAS STOTI DARBAN

Baigiasi vasaros karščiai ir pa-
silisio laikas. Sumažėjęs darbingu-
mas SLA. svarbiųjų darbų fronte
turi būti atgaivintas. SLA. Auksi-
nio Konkurso ir Aukšinio Jubilie-
jaus Albumo išleidimui finansavi-
mo darbai turi būti atnaujinti su
rugpjūčio mėnesio pradžia.

Siuo metu prasome SLA. Auksi-
nio Konkurso Komisiją ir visus jos
bendradarbius — rajonų ir kuopų
organizatorius bei kitus SLA. vei-
kėjus — stoti darban ir kuo tik
kas gali prisidėti prie verbavimo
naujų narių Susivienijimui. Prašo-
me ir Susivienijimui draugingų
spaudą bei jos bendradarbius para-
ginti visuomenę atkreipti rimto dė-
mesio į svarbiuosius Susivienijimo
užnaujinimus: sutraukti visus geros
valios ir garbės vertus lietuvių
ir mūsų organizacijai bei išleisti Ame-
rikos lietuvių išeivijai turinti istori-
nės reikšmės SLA. Aukšinio Jubi-
liaus Albumą. Vietoje pamokslų
SLA. viršininkams, vietoje ieškoji-
mo visokių netikslumų Susivienijime,
paaiškinkite savo skaitytojams
Susivienijimo svarbą ir reikšmę vi-
šiai Amerikos lietuvių gyvenimui
ir jo naudingumą prigulintiems
prie jo lietuviams.

Labai pagaiduojamas SLA.
Aukšinio Konkurso Komisijos ir
visų organizatorių bendradarbiavi-
mas „Tėvynei“, pagalbiniai redak-
cijai palaikyti kuogvyvysiu, ku-
jdomiausiu svarbiųjų darbų skyrių
„Tėvyneje“. Vienam organo redak-
toriui neįmanoma tokį skyrių vi-
stomėt gyvu palaikyti, neturint ži-
nių iš organizatorių veikimo. O to-
kis skyrius „Tėvyneje“ būtina rei-
kalingas, nes tik tuo būdu galima
išjudinti veikėjus lenktyniauti
bei našesiam darbiui. Todel pasi-
tikime, kad gerbiame konkurso dar-
buotojai ir Albumo išleidimui ben-
dradarbiai išpildys šį mūsų prašy-
mą, neatidėliojant stodami darban
ir kas savaitę pranešdami „Tėvy-
nės“ redakcijai savo darbo davi-
nius.

Atminkite gerb. SLA. veikėjai,
kad energingai ir su pasirizimu pa-
dirbėjus SLA. Aukšinio Konkurso
ir Albumo darbų fronte galima pa-
siekti gražaus atlyginimo ir me-
džiaginių žvilgsnių. Turėsite ne
vien moralį pasitenkinimą kaip
visuomenės veikėjai, bet ir medži-
giniai laimėsite. Visi SLA. veikė-
jai kviečiami darban!

TOS PAČIOS SUNKENYBĖS

Visa Amerikos lietuvių komu-
nistine spauda, neišskiriant ir Lie-
tuvų Darbininkų Susivienijimo
organo, nuolat rodo tik apie mu-
sų Susivienijimo sunkenybes, ku-
rias sudarė ekonominis krizis, bet
kurias komunistų rašytojai bando
suvesti atskiriems SLA. veikė-
jams, buvusiems viršininkams. Mat
tuo būdu turi progos pakolioti, pa-
žyminti nepatinkamus asmenis.

Tačiau ir LDS. turi tas pačias
sunkenybes. Kaip nauja, jau pasi-
reikšusios depresijos metu įsikuru-
si organizacija su investicijomis
sunkumų negali turėti. Tačiau jos
prezidentas p. Mizara, raportuoda-
mas ką tik įvykusiame seime, paži-
mą, kad LDS. lėšų fondas labai blo-
gijoje padėtyje esąs, todėl šios orga-
nizacijos viršininkai sumanė „pa-
daryti laimėjimų tikietukus ir juos
išsuntinėti kuopoms“, žinoma, pa-
davinėjimui. Situ būdu mano su-
rinkti apie \$1.000, kas busi didele
pagalba lėšų fondui.

Taigi nežiurint komunistų

spaudos neriboto gyrimosi LDS.
puikiausia padėtimi, nežiurint taip
pat neriboto kabinėjimosi prie kitų
organizacijų, jų padų Susivienijime
sunkenybių nestinga. Žinoma,
šitai pastebime ne tuo tikslu, kad
pasidžiaugti mūsų kaimyno sunke-
nybėmis, arba priekabių ieškoti
prie šios organizacijos viršininkų
ir vadų, kaip kad paprastai komunistai
daro su kitomis organizacijomis,
ypatingai mūsų Susivienijimo
reikalais.

Šia proga norime tik priminti
komunistų spaudai ir vadams, kad
nerimta ir nesąžininga kito akyje
pamatyti kislą, o savojoje nematyti
net balkio. Mūsų Susivienijimui
dar nereikėjo lioterijos būdu savo
fondus papildyti. Jei mūsų Susi-
vienijimą tokia nelaimė ištiktų, tai
komunistų spaudos leidžiamas per-
kunijas į jai nepatinkamus SLA.
veikėjus girdėtų dangus ir praga-
ras.

KLaidingos išvados

Pereitame „Tėvyne“ num. i-
dėjome Dr. J. Šliupo pasikalbė-
mą su Lietuvos laikraštininkais
apie Amerikos lietuvių gyvenimą.
Be visos eilės teisingų pastabų apie
mūsų gyvenimo netikslumus, mums
rodos mus aplankęs gerb. Svetys
padaro klaidingas išvadas, kuomet
tikrina, kad Amerikos lietuvių rie-
jasi už išgraužtą kiaušinį ir kad ne-
turime idealo, kuris mus jungtų į
kruvą. Tokiu idealu Dr. Šliupas
mums nurodęs lietuvių meilę ir
kultūros kėlimą.

Galimas daiktas, kad taip ilgai
Amerikoje negyvenusiame mūsų tau-
tinio veikimo veteranui buvo neįma-
noma tokiu trumpu laiku įsiginti
linti į mūsų visuomeninį gyvenimą.
Todel galėjo išrodyti gerb. Svečiui,
kad pas mus pasireiškianti vaidai
yra tik asmeninėmis rietonimis.
Tiesa, mūsų idėjinės kovos yra per-
daug žiauriosis priemonėmis veda-
mos, dažnai net ir nekultūringų pa-
siskolijimų nestinga. Bet vis tik
tos kovos eina ne del „išgraužto
kiaušinio“ — jas pagindo pats gy-
venimas, Amerikos lietuvių idėji-
niai skirtumai, idėjinį grupių
skirtingą pasaulėžiūrą.

Pagaliam, Amerikos lietuviams
nestinga nei lietuvių meilės, nei
pasirizimo kultūros kėlimui. Bet ir
šiais dėsniais suėiti į bendrą veik-
mą įvairioms idėjinėms ir tikybi-
nėms grupėms neįmanoma. Pavyz-
džiui, lietuvių komunisto visai skir-
tinga lietuvių meilė ir kultūriniai
siekiniai, negu lietuvių kataliko.
Patriotingo lietuvių tautininko ir
lietuvių meilė, ir kultūriniai sie-
kiniai nesutinka su pirmųjų abiejų
ideologijomis. Todel visiškai neį-
manoma taip skirtingus žmonių i-
sitikinimus, taip skirtingas pažiū-
ras tautiniais klausimais suderinti
bet kuriam bendram darbiui.

Kuomet Dr. Šliupas vadovavo
ir darbo Amerikos lietuvių visuome-
niniam veikime, tuomet irgi buvo
begalės visiems lietuviams bendrų
reikalų. O ar buvo tuomet visų
sriovių bendras veikimas tais rei-
kalais? Taigi tiesa Dr. Šliupas pa-
sakė tame savo pasikalbėjime su
laikraštininkais: kokie tėvai, tokie
vaikai.

KLASINIS APSIŠVIETIMAS

Brooklynio komunistų organo
redaktorius, p. Bimba, pranašauda-
mas civilius karus Francijai ir Ame-
rikai sako, kad „Ispanijos civilis
karas veikiausiai atrodys tik vai-
kų žaislu prieš busimą civilį karą
Amerikoje“. Vadinasi, liepsnojan-
tis, žmonių gyvybes ir amžiais stu-
kurtas kultūrinės brangenybės ri-
jantis Ispanijos civilis karas išro-
dys tik vaikų žaislu prieš tai, ką
žada p. Bimba Amerikai, kuomet
Amerikos darbininkai „apsišvies
klasiniui“.

Mat jis tikrina, kad „darbinin-
kas gali temokėti vardą pasirašyti,
bet jis gali būti labai apsišvietęs
klasiniui“. O tas klasinis apsišvie-
timas baigiasi tuomi, kad žmogus
patoja fanatišku išpažintoju ko-

munistinės ideologijos ir ramiai pa-
siduoda visokiai savo vadų discipli-
nai. Tokia prasmė „klasiniui apsi-
švietusiam“ darbininkui skaitoma
nusidėjimu savistovus protavimą
ir nagrinėjimas vadų darbų.

Perskaitymas vienos, kitos agi-
tatyviškos komunistų apštalau-
jančios brošiūros dar nereikia jo-
kio apsišvietimo. Apšviestu žmogu-
ni skaitosi tik tokio kultūrinio laip-
snio pasiekęs asmuo, kuris pajėgia
įvertinti netik savus isitikinimus,
savų idėjų siekinius, bet ir jam sve-
tinas idėjas ir svetimus siekinius.
Be abejonės p. Bimba mano, kad
Rusijoje yra pilniausias „klasinis
apsišvietimas“, nes ten tik komu-
nistai yra visateisiai ir visagaliai.
Kitaip manantiems žmonėms tenai
vietos nėra.

Taigi komunistų vado skelbia-
ma „apsvieta“ neturi nieko bendra
su tikrąja žmonijos apšvieta ir kul-
tura. Kadangi Amerikos demokra-
tija suteikia lygias teises visiems
piliečiams šviestis ir kultūrintis,
vargiai čia p. Bimba sulauks tokio
„klasinio apsišvietimo“, kuris beri-
biai žiauriai Ispanijos civilį karą
padarytų tik vaikų žaislu. Ameri-
kos gyventojai turi per daug pilieti-
nių laisvių, kad sužvėrėti iki tokio
laipsnio.

VĖL SVAIDOSI IŠMISLAIS

„Naujienu“ redaktorius drau-
giškai pamokins p. Bimbą, kad ne-
gali būti tokio dalyko, kaip beribė
demokratija ir kad negali būti kar-
tu bet kokia demokratija ir prote-
tarinė diktatura, atsikus vėl ne-
sąžiningai užsiopula ant „Tėvyne“
redaktoriaus. Jis sako, kad tą
Bimbos rašinį „pasiskubino panaudoti
savo fašistiskai propagandai
„Tėvyne“ redaktoriaus“. Taip pat
jis sako, kad mes nepritarėm kai-
riojo fronto „demokratijai“ vien
delto, kad „Naujienu“ nereikalau-
ja laisvės kapitalistinėms partijoms
Rusijoje, kurių ten nėra.

Tai yra grynas išmislas! Mūsų
kritikas žino, kad Rusijoje nėra
teisėtai veikiančių nei social-
demokratų, nei socialrevoliucionie-
rių, nei jokių kitų partijų — tenai
viešpatuoja tik viena val-
dančioji komunistų partija. Todel
labai negudrus „Naujienu“ redak-
toriaus bandymas pasiteisinti tuo-
mi, kad jis nereikalauja kitoms
partijoms laisvės Rusijoje vien del-
to, kad jų tenai nėra.

Kuomet „Naujienu“ redakto-
rius reikalavo laisvės tik socialisti-
nėms partijoms Rusijoje (kurių
tenai nėra), kuomet Bimba atvirai
prisipažino, kad jis ir jo vienmin-
čiai apštalauja tik tokiai „demo-
kratijai“, kuri turi baigtis proleta-
rine diktatura, mes pareiškėme ir
dabar už tai stovime, kad su tokia
kairiųjų fronto „demokratija“ ne-
pakelimi nei vienas lietuvių, kuris
brangina Lietuvos nepriklausomybę
ir demokratinius principus. Bet
„Naujienu“ redaktoriaus, vietoje
aiškiau nušviesti savo poziciją, ka-
binėjasi su išmislais prie mus ir
prikaisioja mums ne esamą „fašis-
tišką propagandą“.

Savo išmislus ir priekaištus
„Tėvyne“ redaktoriui p. Grigaitis
baigia nuosprendžiu, kad „Vitaitis
eina ranka už rankos su tais gaiva-
lais, kurie stoji už Lietuvos uki-
ninkų šaudytojus ir Lietuvos liau-
dies pavergėjus“. Vitaitis savo
demokratinį nusistatymą yra viešai
ir griežtai keliais atvejais pasakęs.
Tą jo nusistatymą pasako SLA. or-
gano turinys. Todel p. Grigaitis
priekaištai mums neprilips.

Daug svarbesnis yra tas faktas,
kad p. Grigaitis eina ranka už ran-
kos su tais gaivalais, kurie veidmai-
ningai kalba apie demokratiją,
laikydami ją tik priemone proleta-
rinės diktatūros pasiekimui. Ir iki
šiul „Naujienu“ redaktoriaus tokios
veidmainystės griežtai nepasmerke
ir nūo jos neatsipalaidojo. Priešin-
gai, su tokios veidmainystės auto-
riais bendradarbiauja. Tad ko
verta tokia p. Grigaitis pozicija?

Lietuvos Solistai
Argentinoje

Balandžio 27 d. Lietuvos
Valst. operos artistai V. Jo-
nuskaite-Zauniene, Kipras Pet-
rauskas, Petras Oleka, Ipotas
Nauragis ir Juozas Mažeika
buvo išvykę gastrolėms į Pie-
tų Ameriką, Argentiną. Jie
gastroliaivo žymiausiame Pietų
Amerikos, Buenos Aires mies-
to savivaldybės Colon teatre.
Liepos 30 d. Lietuvos operos
artistai iš gastrolių Argentin-
oje grįžo Kaunan. „Liet. Aido“
bendradarbiai artistai papasa-
kojo savo įspūdžius iš gastro-
lių ir kelionės Argentinoje.

Kipras Petrauskas,
Lietuvos operos tėvas ir jos
solistų Argentinoje gastrolių
vadovas ir globėjas, Pietų A-
merikoje, tame pačiame Bu-
enos Aires Colon teatre, gas-
troliaivo 1929 m. Nors ir ilga
buvo kelionė, Kipras jaučiasi
gerai, visad besispyšas, links-
mas, savo puikia nuotaika už-
krečias ir kitus, jo draugėje
esanti žmonės. Toks pat ge-
rai nusiteikęs jis ir iš po ke-
lionės grįžęs. Jis pareiškė:

— Vykome penkiese, tikiu,
kad kitą kartą vyksime dau-
giau. Gastrolės mums pavyko
puikiai. Mūsų pasisekimą gali-
ma matyti iš Argentinios spau-
dos. Bet vieno dalyko negali-
ma iš jokios spaudos patirti,
joje išreikšti — ašaras lietu-
vio, gyvenančio tolimoje Pietų
Amerikoje. Kiek jų ten, mūsų
lietuvių yra, visi dusauja lie-
tuvio siela. Ir tas, kurs savu
automobiliu važiuoja, ir tas,
kurs nevalges griovyje guli —
visi svajoja apie savo tėvyne.
Aš perdaviau visos Lietuvos
linkėjimus mūsų Argentinioje
gyvenantiems lietuviams, aš
atvežiau linkėjimus iš jų visai
Lietuvai.

— Aš senstu, o gyvenimas
— jaunėja. Bet kol dar aš gy-
vas — ateitis mūsų parodys
dar daugiau. Dar didesnių lai-
mėjimų pasieksime, — baigė
mūsų visų mylimas Kipras.

V. Jonuskaite-Zauniene
— sako — iš kelionės jaučiuo-
si gerai. Į Amerikos kontinen-
tą vykau pirmą kartą. Jura
kelionės metu pasitaikė rami,
tad ir sirgti neteko.

Pirmą kartą vykstantieji
per pusiaują (tokia jau tradi-
cija), laive krikštijami. Mūsų
solistei teko paragauti šauktą
druskos ir vandens. Pusiaują
krikšto vardą gavo gražų —
Meduza.

— Itin domėjau si mūsų iš-
eiviais Argentinoje. Per mūsų
spektaklių lietuviams išsiviams,
jų ne vienas apsišvėrė. Jie ne-
paprastai prisirišę prie savo
tėvynės Lietuvos ir tas jų pri-
sirišimas nuolat buvo jaučia-
mas. Jie kiekvienas gaudytė
gaudytė kiekvieną mūsų žo-
dį, nuolat teiravosi ir klausinė-
jo apie viską Lietuvai. Man
teko sutikti vieną lietuvi, jau
30 metų gyvenantį Argentinoje.
Jis žvejoja banginius, iš-
vyksta kelioms mėnesiams į ju-
rą ir grįžta žvejojimui pasi-
baigus. Ir jis ir jo vaikai gra-
žiai kalba lietuviškai — savo
kalbos ir tėvynės nepamiršo ir
su didžiausiu užsidegimu mane
apie ją klausinėjo.

Nemaža yra lietuvių ište-
kėjusių už negrų. Jų vaikų,
suprantama, metisai. Bet lie-
tuvės savo vaikus moko tik
lietuviškai — šeimoje lietuvių
kalba. Jų vyrai negrų taip pat
moka ir kalba lietuviškai. Per
vakarėlius teko matyti, kaip
sokių metu lietuvių po salę
sukosi su negrais kavalieriais,
su jais flirtuoja...

— Į Urugvajų buvau nuvy-

kus viena. Urugvajaus sosti-
nėje Montevideo lietuvių kolo-
nizacijai koncertavau. Į koncertą
susirinko pilna salė vietos lie-
tuvų. Jų buvau šiltai sutikta.
Jie mane su dideliu susidomė-
jimu klausinėjo apie Lietuvą,
jos gyvenimą ir tt. Montevideo
lietuvių kolonija, tur but, yra
neturtingiausia iš visų Pietų
Amerikos lietuvių kolonijų.
Lietuvių inteligentų čia, rodos,
tik pora žmonių yra.

Visi lietuvių išeiviai, su ku-
riais tik man teko gastrolių
metu kalbėtis, svajoja susitau-
pę kiek pinigų grįžti atgal Lie-
tuvon. Jų visų troškimas —
atgal į Lietuvą!

— Lietuvių jaunimas moka
gražiai linksmitis, kas sekma
dienį ruošia vakarėlius. Turi
neblogų ir meninių pajėgų.
Mums teko išgirsti jų chorą,
pamatyti mėgėjų vaidinimus.
Trejetas lietuvių lanko Argen-
tinios valstybinę konservatori-
ją.

Petras Oleka,
Valstybės teatro operos reži-
sierius — sako — per vande-
nyną man teko plaukti antru
kartu: 1922 m. buvau Šiaurės
Amerikoje. Į Pietų Ameriką
vykau pirmą kartą ir aš, ir
mano kolegos. Mūsų vadas
Kipras jau Pietų Amerikoje
buvo buvęs, tad mes atėjim
per daug nesirupinome, jo va-
dovybėje buvome ramūs.

— Man drauge su režisie-
riumi N. Laureckiu teko staty-
ti tris operas: „Grand Kitez“,
„Boriss Godunovas“ ir „Ca-
ras Sultanas“. Dirigavo E. Ku-
peris. Iš karto jaučiausi ne-
kaip, nes teko dirbti naujose
aplinkybėse. Čia visai kita sce-
na, didžiulis choras. Mūsų te-
atro scena 8 metr., Colon teat-
ro — 24 mtr. Pas mus apie
800 sėdimų vietų, ten — 3,500
sėdimų ir apie 1,500 stovimų.
Choras turi apie 110 žmonių,
apie 150 teatro statistikų. Su
tokia žmonių grupe dirbti bu-
vo nelengva.

— Argentinios visuomenės
ir jos spaudos buvome šiltai
sutikti. Be abejo, kaip ir pri-
derėjo, itin šiltai spaudos bu-
vo sutiktas, nepaprastą pasise-
kimą turėjo mūsų Kipras.

— Buenos Airėse suruošėme
lietuvių kolonijai specialų kon-
certą. Koncertas praėjo su ne-
paprastu susidomėjimu. Į jį at-
silankė apie 1,500 lietuvių. Vi-
si bilietai iš anksto buvo iš-
pirkti. Arba tiek pat žmonių
į salę netilpo ir vėžėsi į ją no-
rėdami nors mus pamatyti.
Koncertą pradėjo lietuvių cho-
ras sugiedojęs Lietuvos ir Ar-
gentinos himnus. Koncertas
padarė mūsų išeiviams didelį
įspūdį. Ne vienas klausytojų
apsišvėrė.

— Kitas koncertas buvo Lie-
tuvos meno propagandos kon-
certas. Koncertas buvo pradė-
tas La Nacion dienraščio vieho
redaktorių meno mokyklos pro-
fesorius Dr. Andel R. Pizarro
paskaita. Jis skaitė apie lie-
tuvių meną. „Raganine lem-
pa“ buvo pademonstruoti Lie-
tuvos vaidai. Koncerte daly-
vavo V. Januskaite-Zauniene,
Mažeika ir Nauragis, savo eilę
raščius deklamavo Sidabraitė-
Petrauskienė. Ir šio koncerto
pasisekimas buvo puikus. Jį
surodė Argentinioje plačiai ži-
nomą „Corsejo de mujeres“
motėrų draugija.

— Sao Paulo lietuvių kolo-
nijai taip pat buvo suruoštas
koncertas. Dariau—Girėno
vardo namuose lietuvių mo-
kyklos salėje. Koncerte daly-
vavo V. Jonuskaite-Zauniene,

ir Nauragis. Alė Sidabraitė-
Petrauskienė padeklamavo sa-
vo eilėraščius. Kipras Petraus-
kas ir aš koncerte negalėjome
dalyvauti — nesveikavome.

Gera iš po kelionės jaučiasi
ir poetė Sidabraitė-Petrauskie-
nė ir solistas Nauragis. Gas-
trolėms ir kelione jie taip pat
patenkinti.

Lietuvos operos solistų gas-
trolės Argentinoje pavyko puik-
iai. Visa tai liudija Argenti-
nos spauda, jos gražūs atsilie-
pimai apie Lietuvos operos so-
listų gastrolės.

Šios gastrolės Pietų Ameri-
koje turi nemaža reikšmės. Jų
metu išgarsintas Lietuvos var-
das Pietų Amerikoje, jos daug
padės ir mūsų išeivijai: ji susi-
tiprinta moraliai, jai specialiai
duotų koncertų, lietuvių var-
das pakeltas argentiniečių vi-
suomenės akyse. Tai vis nuo-
pelnas mūsų mylimo daininin-
ko Kipro Petrausko, kurio di-
delio talento ir pažinčių dėka
tos gastrolės įvyko.

Algim. Bundza.

Numirė Pasižy-
mėjęs Knyg-
nešis

Tulas laikas atgal „Lietuvos
žinios“ pranešė apie liudną pa-
dėtį pasižymėjusio knygnešio,
senuko Juozo Kancleriaus, gy-
venusio Suvalkų Kalvarijoje.
Dabar tas pats Lietuvos dien-
raštis praneša, kad knygnešis
Juozas Kanclerius jau numirė
liepos 21 d. Apie jo laidotuves
„Liet. žinių“ bendradarbis ra-
šo sekamai:

„Liepos 23 dieną 10 val. sė-
dau į autobusą Mariampolėje
ir nuvykęs į Kalvariją a. a.
Juozo Kancleriaus palaikus ra-
dau jau bažnyčioje ant kanta-
pelio, apdėtą vainikais, apsta-
tytą žibantiomis žvakėmis. Ne-
toli pusės bažnyčios susirinko
žmonijų; 3 kunigai laikė misias
ir liudnai vargonai dūdavo.

Neužilgo kunigas Krupavi-
čius įlipi į sakyklą, ir, paskai-
tęs labai nuosiirdų, įautrį ir
pilną žmogaus sielos skausmo
ir jausmo pamokslą.

Kunigą Krupavičių buvau
kadaise girdėjęs paskaitą sa-
kant. Jo turima graži žodžio
dovana. Čia pasirodė, kad jis
yra didis žodžio meistras. Jis
savo gražioje kalboje apibudi-
no vėlionį, jo didžius Lietuvai
ir žmonijai darbus ir paskelbė
jo nerašytą mums paliktą tes-
tamentą: dirbti — nelaukiant
užmokescio, būti geru žmogum
ir geru lietuviu. Palygino pa-
mokslininkas jo gyvenimą su
dabartiniu „lietuvių gyveni-
mu“ ir pastatė jį pavyzdžiui vi-
siems lietuviams. Kalbėjo ga-
na ilgokai. Klausytojų veiduose
matėsi didelis susikaupimas
ir akyse žibėjo ašaros...

Po to sekė vėlionės lydėji-
mas į kapus. Ejo trys kunigai,
vyrai nešė karstą, vainikus ir
kitus laidotuvių atributus. Ne-
šė ir ejo visi iškilmingai.

Kapuose prie duobės atvy-
kęs iš Kauno senas, baltas
kaip sniegas plaukais, inžinie-
rius Rapulenis senųjų Lietu-
vos darbuotojų vardu pasakė
prakalbą ir priminė praeitus
sunkius spaudos draudimo lai-
kų lietuvių vargus ir kas iš tų
darbų ir vargų ligi dabar išau-
go...

Savanorių vardu pasakė nuo-
sirdų žodį p. Astras. Jis pri-
minė, kad rusų valstybei, Lie-
tuvą engusiai, sugriuvus, sava
noriai tėsė knygnešių pradėtą
darbą. Paminėjo čia pat laid-
totvės dalyvaujančius knygne-
šius: Loubikį, Alfšauską, Zig-
mantaitę, Petrą Lietuvinką,
Kostą Stiklį ir kitus.

Pelkių Nelaisvėje

Klaipėdos krašte, netoli Šilutės yra žalgirų valsčius, kurio gyventojai vadinami kolonistais. Vietiniai žmonės šią vietą vadina „Rupkalviais“ arba „Rupkalvių pelkėmis“, o vokiečiai iš seno tebevadina „Bismarko kolonija“. Šiame valsčiuje yra apie 10,000 ha žemės, susidedančios iš labai mažos vertės pelkėtų durpynų ir apsemiamų pievų.

Svarbiausia tai, kad visi valsčiaus gyventojai — ukininkai, daugumoje — grynai lietuviai, neturi nė vienos pėdos nuosavos žemės. Visa žemė priklauso krašto valdžiai. Gyventojai savo apdirbamą žemę arba pievas nuomoja, mokėdami labai augstą nuomą.

Iki šiol apie 2/3 šių pelkynų yra sukurta: iškasti nuosaukinieji grioviai ir praveisti keliai. Gyventojai gyvena kaimais ir kiekvienas kaimas turi atskirą pavadinimą.

Ypatingai nuostabus čia gyvenančių žmonių krumplumas ir nepaprasta kantrybė, su kuria jie savo nuomojamus pelkių sklypelius paverčia dirbama žeme. Kiekvienas kolonistas iš pradžių tegali gauti nuomonę tik 1 ha sklypą, kur pristato trobės ir pelkę pradedant išdirbti. Net sunku įsivaizduoti, kiek tenka į išsinuomotą sklypą įdėti darbo, kad jis pradėtų duoti šiek tiek tokios naudos. Pirmuosius penkerius metus tegalima išdirbti tik rankomis. Į samanotą ir klampų durpyną sodinamos daugiausia bulvės. Po penkerių metų į dirvą jau bandoma įdėti arkliai, kurio kojos, kad neklimptų, įstatomos į tam tikrus lenktus apskritus „batus“. Ir tik po 7—10 metų darbo į šią žemę galima pradėti sėti javus, ku-

rie, palyginti, auga nepergeriausiai ir neša menką derlių. Ir kada išsinuomotą vieno ha sklypą ukininkas tinkamai išdirba, tada gali gauti vėl antrą ha naujo durpyno, tačiau jau toliau, kitoje vietoje. Gretimi sklypai jau bina išdalinti kitiems.

Šio valsčiaus grioviuose ir šuliniuose tesimato tirštas, juo das kaip degutas, durpėmis nu- dąžytas ir jomis dvokias van- duo.

Negeriau gyvena ir šio valsčiaus pievų plotų nuomininkai, kurie verčiasi galvijų auginimu ir pienininkyste. Pavasarį ir rudenį pievos apsemiamos ir susisiekimas palaikomas vien valtimis. Didesnių potvynių metu, kada pievų gyventojai namai ir tvartai su gyvuliais apsemiami ir jiems gresia pavojus, organizuojama speciali pagalba. Ji susideda iš savanorių komandų, kurios pasiskirsčiusios po 6 žmones tam tikromis valsčiaus vaktybos žinioje esančiomis valtimis, apkaustytomis geležimi, susisiečia su reikalingais pagelbos. Pristato maisto ir vaistų, o esant reikalui žmones ir gyvulius iš apsemtų vietų išveža į saugesnes, augštesnes vietas. Potvyniai dažnai pievų gyventojams pridaro didelių nuostolių. Neretas atsitikimas, kad kupetose sukrutas šienas apsemiamas ir nuplukdomas.

Šie pelkių kovotojai čia apsigyveno dar toli prieš didįjį karą. Vokiečiams, statant fabrikus, plantus, geležinkelius ir kt., buvo reikalingi nuolatiniai darbininkai, kuriems ir paruoštas šios pelkynų plotus. Ir tuo būdu šio valsčiaus gyventojus pririšo prie vietos. (L. A.)

L. Pečiulis.

Laukai, Kurie Augina Mirtį...

Laukai, kurie augina mirtį... Agunos ir Garstyčios — Iperitui ir Fosgeniui.

Vienas laikraštinkas aprašo apie laukus, kuriuose augina mirtis.

„Priešais mus“, — jis rašo, — „iš abiejų pusių guli milžiniški plotai nematytų Lenkijos augalų. Koki tie augalai? Tai žalias garstyčios išaugo vietų cukrinių runkelių, bulvių ir kviečių. Į kairę tęsiasi didžiuliai plotai išblykusių, ružavų, ameminių žiedų. Taurelės jų atrodė lyg kokia milžiniška kariuomenė, kurios tesimato tik galvos ir nedidelės galvelės, skęstančios masė. Tai Lenkijoje nematytai dideli agunų ir garstyčių laukai.“

„Gražus vakaras. Galvijai traukia namo. O mes žiurime į neužmatomus išblykusių ružavų agunų plotus, besitešiančius net už akiračio. Kam tiek daug agunų? Kam reikalingos tokios galybės evangelinių garstyčių? — Dabar garstyčių ir agunų pareikalavimas padidėjo. Labai pakilo kainos, — sako šeimininkas.“

Ukininkas tačiau nekaltai apie tai, kaip kalbėtų apie rugius arba kviečius. Jo žodžiuose yra kažkokia paslaptis, kuri, lyg tos vakaro sutemos, gaubia šiuos didžiulius agunų ir garstyčių laukus. Bet jis pamažu taria:

— Kam reikalingos agunos? Tiek daug agunų? Ma- tote, ponai, agunos yra pro- duktas, iš kurio gaminamos dujos... iperitas...

Mūsų šeimininkas jau stovi prie kito lauko — garstyčių lauko. Jų taipgi anksčiau Lenkijoje tiek nebuvo auginama, o dabar visur matome:

— Garstyčios, — sako jis, — taipgi pramonė turi dabar didelį pareikalavimą. Garstyčios, matyt, taipgi tiems patiksams tarnauja. Kiek prisimeni, iš garstyčių gaminamas fosgenas...

Vėl ilgai žiurime į garstyčių laukus. Nežinojome. Nežinojome, iš ko gaunamas fosgenas; nežinojome taipgi, iš ko kilęs iperitas. Manėme, kad, gal, tai kažkoki cheminiai junginiai, kažkoki milteliai, anglies ar metalo liekamos duoda tas dujas. Dabar pasirodė, kad garstyčios, agunos. Priešais mus siubuoja žemučių augalų ir išblykusių žiedų laukai. Abu šie laukai gimdo mirtį... Nes iperitas ir fosgenas — tai baisiosios dujos, kuriomis karo metu nuodija žmones...

Kaip Poznaniaus dvarininkas, taikydamsis prie pareikalavimo, sėja ne kviečius, ne cukrinius runkelius sodina, bet agunas ir garstyčias...

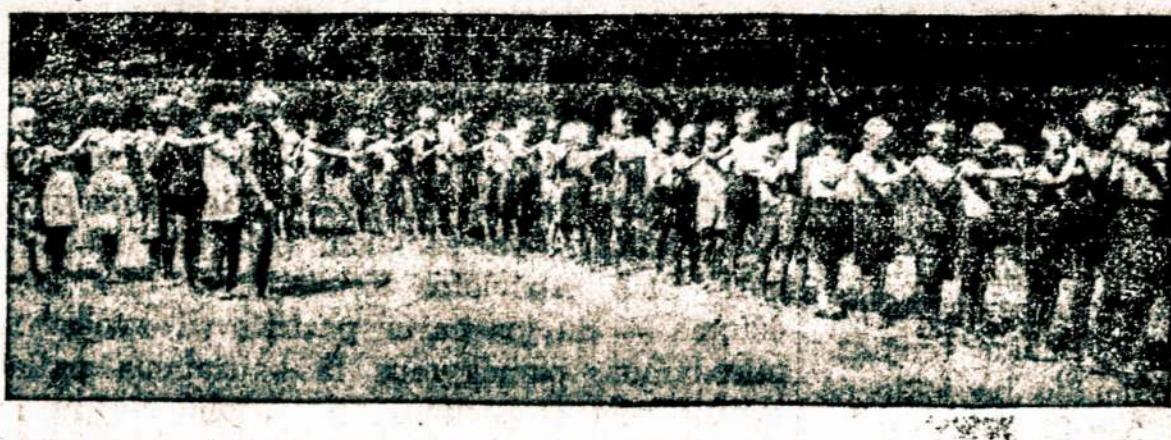
Kainos geros, ukis apsimoka.

— O kur tie produktai išvežami?

— Į Vokietiją, Franciją, net Šveicariją.

Taip ramus Lenkijos kaimas, prieš savo norą, darosi kažkokių įžengiamųjų karo pramonės įrankių, — baigia savo rašinį laikraštinkas.

L. U.

Vilnijos Lietuvių Gyvenimas

Ir nesveikieji moka mokescius už nesveikatą. Tokių reiki- kinių kitur tikrai nėra. Vilniu- je tačiau paprasta. Vyrai, ku- rie del nesveikatos netinka len- kų kariuomenėn, kurių į pul- kus nepriskiria, tai turi visa savo anželį nesveikatos mo- kescių mokėti. „Vilniaus žodis“ pranešimu tik pačiame Vil- niaus mieste yra 5,017 vyrų, kurie turi mokėti nesveikatos karo mokescius.

Vilniaus gyventojai „nemėg- sta“ elektros. Rodos, kad elek- tros šviesa šiais laikais vi- siems yra reikalinga, niekas jos nevengia, nėra patogesnio namų apšvietimo, kaip elek- tras, o vis dėlto... Vilniuje kiek kitaip. Ten lenkų okupa- cija privedė prie to, kad iš 8,971 gyvenamų namų, tik 4,151 namai apšviečiami elek- tra. Kiti, beveik pusė Vilniaus miesto, namai skęsta tamsoje, senoje Lietuvos sostinėje žibi- nama balanomis, kaip senais tamsiais laikais...

Vilniaus kraštas „boikotu- ja“ mokyklas. Kaip žinoma, Vilniaus krašte, didelių miestų nėra. Krašte gyvena daugia- siau ukininkai valstiečiai, ta- čiau, kaip praneša „Vilniaus Rytas“ gimnazijos lankančių mokinių skaičius rodo, kad uki- ninkų vaikų esą tik 27%, kiti miestelėnai. Taigi, dėl skurdo ir nepakeliamų mokescių lenkų pavergtas ukininkas neišgali leisti savo vaikų į mokyklą.

Baigiamą likviduoti visos lietuviškos organizacijos Vil- niaus krašte. Pradedant pra- eėjusių metų kučių vakariene, kada lenkai susitarė keršyti lietuviams, nėra tos dienos Vilniaus krašte, kad nebūtų už- daroma bet kuri lietuviška į- staiga ar organizacijos sky- rius. Uždarinėjamos skaityk- los, likviduotos visiškai lietu- viškos mokyklos, uždarinėjami Šv. Kazimiero draugijos sky- riai, sulaukiamas lietuvių ukio ratelių veikimas, tremiami lie- tuviai veikėjai, apdedami sun- dikomis pabaudomis ir net žio- domi organizacijų pirmininkai ir žymesnieji veikėjai.

Suspausti Linkmenys. Šven- čionių apskrityje, prie pat de- marklinijos, yra pavergtas Linkmenų miestelis. Gyvento- jai visi lietuviai, dėja, neturi nei savo mokyklos, nei organi- zacijų (jas lenkai uždarė), nei pagaliau pamaldų bažnyčioje lietuvių kalba. O dabar, kaip praneša „Vilniaus žodis“, Link- menis lenkai visiškai suspaudė. Uždrausta gyventojams vaikš- čioti naktį nuo 10 val. vakaro ligi 4 val. ryto, uždrausta de- gti tuo laiku šviesą namuose, o visus langus nuo Nepriklausomos Lietuvos pusės uždengti, kad nei jie patys nei jų iš- tos pusės kas nors nematytų... Įsakytą parduoti arba užmušti visus šunis. Svetimų parapijų lietuviams draudžiama ateiti Linkmenų bažnyčion, kas to nežinodamas ateina, smarkiai baudžiamas. Ypač daug nubau- dę per šiuos metus Treybės atlai- dus... Seniau Linkmenyse buvo pašto agentūra, dabar ir ta panaikinta. Artimiausias paš- tas Kalinėnų miestelyje, apie 12 kilometrų, kur kasdien siun- tinėjama iš Linkmenų moterė- lė pėsčia paštą parnešti... Tai

bent lenkiška kultura rodoma pavergtiems lietuviams.

Vilniaus lietuvių laikraščiai. Kad ir labai sunkiomis sąlygo- mis, dažnai konfiskuojami, bet vis dėlto lietuviai Vilniuje lei- džia kelis laikraščius. Patar- tina juos ir Amerikos lietu- viams išsirašyti. Štai svarbes- niųjų laikraščių adresai: „Vil- niaus Rytas“, Wilno, ul. Dombrowskiego 5—1. Metams 2 dol., eina du kart per mėne- sį. „Vilniaus žodis“, Wilno, ul. Wilenska 15, 1 dol. metams, ei- na tris kartus į mėnesį. „Jau- nimo Draugas“, Wilno, ul. Dombrowskiego 5—1, mėnesi- nis jaunimo žurnalas, metams 1 doleris. Norintiems išsirašy- ti gali patarpininkauti, padėti dabar viešs Amerikoje Vilniui Vaduoti Sąjungos delegatas V. Uždavinys. Galima visuomet į jį kreiptis šiuo adresu: V. Už- davinys, 46 Fifth Ave., New York, N. Y.

Lenkai baudžia kunigus už lietuviškai rašomas pavardes. Niekam nepaslaptis, kad Vil-

niaus kraštas lietuviškas. Vi- siems taip pat gerai žinoma, kad tiek rusai, tiek lenkai lie- tuviškas pavardes visuomet kraipydavo. Iš lietuvių Vabalo padarydavo Žuk arba Žukows- ki, iš Margio — padarydavo Margewicz, iš Galatilio — da- rydavo ir tebedaro Golotylec, iš Kalnėno — Zagurski ir tt. Nepriklausomoje Lietuvoje to- kis lietuviškųjų pavardžių dar- kymas sustabdytas. Rušiomias įstatymas, kuriuo lengvai kiek vienas savo sugadintą pavardę galės atlietuvininti, atitaisyti padaryta skriaudą ir panieką jo giminės vardui. Pavergtame Vilniaus krašte ir toliau lietu- viai niekiami, dalkomos jų pa- vardės, prisegamos įvairios lenkiškos uodegos. Tačiau lie- tuviai kunigai Vilniaus krašte, lietuviškas pavardes rašo lie- tuviškai, taip kaip jos žmonių nuo amžių yra tariamos. Tai labai nepatiko okupacinei len- kų valdžiai ir senenai atsiuntė grąšinamus raštus iš teismo vienuolikai lietuvių kunigų tik švenčionių apskrityje.

Dzukas Vilnietis.

Laikas Pradėti Pildyti Pasižadėjimą

Nors tautos gyvenime 50 metų nieko nereikia (tai per mažas laikotarpis), bet mūsų lietuvių gyvenime penkdešimt- metis labai daug padarė. Dar tik 75 metai sukako, kada lie- tuvis tapo paliausutas iš bau- džiavos rėtežių — kuno bau- džiavos rėtežių. (Protiniai dar ir šiandien tebeilaikomas sura- kintas. Ir tik maža dalelė lie- tuvių išsivijęs, kuris atsirado laisvoje aplinkumoje kuno ir proto, per skausmus ir var- gus galutinai išsilaivino iš vergovės rėtežių). Lietuva, nors nepriklausoma valstybė, dar toli gražu nelaisva.

Dalėlė išsivijęs galutinai iš- silaivinus iš vergijos proto ir kuno, neatsitolino nuo paverg- tųjų; atpenč, ji ėmėsi energin- sias budas tikslų pasiekti, ren- giant kultūrinę pramogą, še- imybiškas vakarines, koncer- tus, šokių, paskaitas ir tt.

Sistematiskai, organizuotai ir primigtinai tą laisvinimo darbą dirba Etninės Kultūros Draugija Lietuvoje. Jai pagel- bą teikia amerikiečiai lietu- viai. Dar niekad, mano at- mimimu (o aš jau suvirš 65 metų senumo) nebuvo taip at- sidavusiai, su tokiu dideliu pa- sirizimu ir uolumu dirbta iš- laisvinimo darbas tarp savųjų brolių, kaip šiemet.

Kad darbas pasekmingiau būtų varomas ir pagreitintu tempu nešų apčiuopiamas pa- sekmes, tai net Dr. Jonas Šliu- pas buvo pakviestas atvykti pas mus Amerikon. Ir jis ne- pagailėjo savo senų kaulų: priėmė pakvietimą, atvyko ir gyvu žodžiu apibūdino dabar- tinį dvasinį stovį Lietuvos lie- tuvių. Amerikiečiai suprato, atjautė ir suteikė nemažą, pini- ginę paramą ir pasižadėjo rem- ti pinigais tol, kol galutinai visi lietuviai nebus išlaisvinti iš protinės vergovės.

Taip, Dr. J. Šliupas atlikęs savo misiją, sugrįžo Lietuvon. Dabar pasilieka ant mūsų pe-

čių pareiga išpildyti pasižadė- jimą, t. y. teikti piniginę pa- ramą Etninės Kultūros Draugi- jos Centriui. Pasekmingiausiai galima teikti paramą tik orga- nizuotu būdu.

Todel, nieko nelaukiant, tu- rim butinai tvirti Etninės Kul- tūros Draugijos rėmėjus viso- se lietuviškas apgyventose kolo- nijose. Ir sutvėrus Etninės Kul- tūros Draugijos rėmėjų kuopą, žiūrėti, kad visi nariai pir- miausiai užsiprenumeruotų „Laisvąją Mintį“. Po to klaus- mas antras kyla: kaip ir po kiek rėmėjų kuopa gali per- metus Centrą Lietuvoje pini- giškai paremti. Pinigų Ameri- kose randasi pas žmones ir jie mielai noru geriems-kilniems tikslams aukaus. Tad lengviau- sias budas tikslų pasiekti, ren- giant kultūrinę pramogą, še- imybiškas vakarines, koncer- tus, šokių, paskaitas ir tt.

Pirma kuopa Et. Kult. Drau- gijos Roselando mums nurodo kelius. Ji pirmoji šiemet jau pasiuntė Centriui suvirš \$75.00. Toliau pasimokyti galim nuo parapijinių Chicago klubų, kaip tai: kruopiečių, žagarie- čių, kupiškėnų ir tt. Kai kurie tų klubų yra pasiuntę net po \$300.00 Lietuvon savo parapi- jos Et. Kult. Draugijos sky- riui.

Ką pajėgė ir sugabėjo pada- ryti Chicago lietuviai, tą leng- vai gali padaryti ir detroitie- čiai, clevelandiečiai, pittsbu- rgiečiai, philadelphiečiai, bosto- niečiai, newyorkiečiai, baltimo- riečiai, scrantoniečiai ir šimtai kitų kolonijų lietuvių.

Tad geros valios lietuviai, teikiame paramą geriems-kil- niems Lietuvos brolių reika- lams.

Pinigus ir prenumeratą siųs- kit stačiai šiuo adresu:

„Laisvoji Mintis“.

Vytauto gatvė 52,

Kaunas-Šančiai,

LITHUANIA.

Dr. A. L. Gfaičūnas.

Pasikeitė Ispanijos Moterys

Pažįstantieji Ispaniją, ypač ispanes, negali atsistebėti ma- tydami ir girdėdami tas savo- tiškos romantikos aureole pa- puoštas moteris su šautuvais rankose, dalyvaujant dabarti- nėse Ispanijos vidaus kovose. Ispanijos žinovai ar bent apie ją literaturoje skačiusieji ne- gali įsivaizduoti ispanę kitokią, kaip temperamentingą, links- mą, šokančią, dainuojančią ir viliojančią gražuolę jaunatvę arba jau ataususią, burio vai- kų motiną ir pamaldžią katali- kę, tik tesirupinančią ir teis- manančią šeimos reikalus, — subrendusiam amžiuje. Ispa- nės romantiškumas baigtas. Ji jau nebėra žavėtoja ir linksma šokikė bei dainininkė, bet yra kovotoja, su ginklu rankoje, petis į petį su vyrais vienoje ar kitoje pusėje kovojanti dėl savo idealų. Tas naujas ispa- nės tipas gimė jau prieš kele- tą metų, ispanų vidaus riaušė- se. Dabar jis išbujojo. To nau- jo tipo ispanės virto aktingo- mis pilietinio karo dalyvėmis, užmiršusiomis motinų ir sene- lių religingumą. Jos su minia skuba prie bažnyčios, bet jau ne melstis ir žvakes ant alto- riaus statyti, kaip darydavo senesnės kartos ispanės, o tas bažnyčias padegti, griauti, nai- kinti.

Užsienių spauda, tas naujojo tipo ispanes aprašydama, nu- rodo, kad „raudonosios Kar- mensitos“ norinčios būti vadi- namos „netarpiško veikimo moterų dalimis“, tačiau, esą, joms geriau tiktų „žibalinin-

ku“ vardas. Del to, kad kaip tik minioje kildas sumanymas padegti bažnyčią arba vienuo- tylyną, „Karmensitos“ jau pasi- ruošusios laukia su žibalo in- dais. Ir tą žibalą ne tik rūpe- ša prie sudeginti pasmerkto pastato, bet kartu su minia ir rupestingai žibalu jį ir aplais- to, kad geriau degtų.

Anglų spaudoje iškoma to- kių pasikeitimų priežasčių. Spėjama, tokia reakcija kilo del to, kad ispanė gyvenusi per daug uždaru gyvenimu, visai skirtingai, nei Europos kitos moterys. Ispanijos gyvenimas ribojasi namų aplinkuma ir jai tebuvė duoti pasirinkti tik du keliai: iškėsti arba stoti į vienuolyną. Pakanka nurodyti, kad 65% ispanių buvo beraš- tės. Paskutiniu metu jau nos ispanės pradėjo stoti dirbi- ti įmonėse, kurių aplinkuma jas išauklėjo tokomis, kokios dabar yra. Mat, po ilgamečio uždaro gyvenimo, be jokios šviesesnės auklybos, be jokio gyvenimui paruošimo, perėjimas į kitą aplinkumą, pavertė ispanes per daug radikališko- mis.

Tokiu būdu mirė iškeltas, iš- garbintas, eilėrašciais ir muzi- ka apdainuotas Karmensitos tipas. Ne tiek „Karmensitos“ gaila, kiek tų jaunų jėgų, nu- kreipusių ne į kuriamąjį savo tėvynės darbą, bet į griauņa- mąjį. Tai rodo, kad tautiškojo jausmo jose niekas nemėgino įžiebt, savo tėvynės idelams niekas nemokė gyventi. L. A.

Ar Pilietis Turi Atsizadėti Savo Kultūriškų Paveldėjimų?

Prieš priėmimą pilnos pilie- tystės, įstatymas reikalauja, kad ateivis po priesaiką vie- šame teisme pareikštų, kad „jis rems Jungt. Valstijų Kon- stituciją, ir, kad jis absoliutiškai ir pilnai atsizada prigi- lumbės savo pirmesnei val- džiai, ir, kad jis rems ir gins konstituciją ir įstatymus Jung- tinųjų Valstijų prieš visus priešus, svetimus ir naminius“.

Daug sąžiningų žmonių — vyrų ir moterų — neprašo pi- lietystės vien dėlto, kad jie jaučia, jog negali išsizadėti sa- vo tėviškos ir paveldėjimų, ku- riuos tenai įgijo. Ar ištiki- mumo priesaika to reikalauja? Ar tai reikiška, kad ateivis turi atiduoti savo tradicijas, užmi- rti savo kalbą ir nepripažinti meilės ir kitus ryšius, kurie jį taip tampriai pririša prie senosios krašto? Jungt. Valsti- jos nereikalauja ko neišmintin- go. Daugumoje atsitikimų to- ki atsizadėjimai netik būtų ne- galimu daiktu, bet ir negeisti- nu. Žmogus praleidęs pirmus svarbiausius metus savo šalį, taip lengvai negali nuo to vis- kų atsikratyti. Ateivis, kuris taip greitai atmata senas tra- dicijas, papročius ir lojalisku- mes negali būti svarbiu prisidė- jimu prie Amerikos piliety- bės.

Kuomet ateivis tampa Ame- rikos piliečiu, nuo jo reikalaus- ta pirmoje vietoje palaikyti Jungt. Valstijas, pilnai ir vi- siškai perkelti politiską ištiki- mumą nuo jo buvusios val- džios. Jis turi žengti pirmyn, o ne atgal žiūrėti. Jis turi įdo- mautis jo naujai priimtos ša- lies reikalais. Jeigu jis taip negali daryti, tai jis sąžini- gai negali imti ištikimumo priesaikos. Bet tas nereikiška, kad jis turi atmesti visas se-

nas tradicijas, meilę ir parei- gas.

Kada vyras apsidėda, ar jis užmiršta savo motiną, jo meilę link jos ir jai prigulincias pa- reigas? Visai ne!

Paprastai, naturalizuoto pi- liečio pareigos jo naujai šaliai ir senajai nespriešina, bet jis visada turi būti prisirengęs statyti pirmoje vietoje tas pa- reigas, kurias jis liuosmoriai pasiėmė. Tik retai, sakykime karui užpuolus, turi būti skir- tumas tarpe seno ir naujo lo- jališkumo, bet šita dvejoja meilė turėtų vesti prie geres- nio tarptautiško supratimo ir taikos.

Tradicijas, papročius, daile ir žmonių pasakas, ką imigrant- tas gavo savo senoje tėvynėje, yra brangiausios dovanos, ku- rias atsiveža su savim į naują kraštą. Jungt. Valstijų civili- zaciją pastatė imigrantai, ku- rie atvyko čionai iš visų pa- saulio dalių. Iš Anglijos atvy- ko pionieriai ir jie buvo tarpe pirmųjų šios šalies gyventojų. Atvykdami čia, jie atsivežė savo kalbą ir daug kitų daly- kų. Bet juos sekė teutonai, lo- tynai, žydai, slavai ir kiti. Jie visi atsivežė ypatingas tradici- jas ir kulturas, ką vėliau davė Amerikos civilizacijai. Jungt. Valstijos yra dar visai jauna tauta — kaipo nepriklausoma tauta turi tik 160 metų senu- mo — kuomet daugumas imi- grantų, kurie atvyksta iš kitų šalių turi istoriją ir civilizaci- ją, kurios net tukstančius me- tų ir daugiau praeitin siekia.

Tampan Amerikos piliečiu ateivis neturi atsizadėti kulta- riškų paveldėjimų. Jis paveldė- jo tradicijas, muziką, dainas, daile, gabumus ir papročius ir jis tą viską netik turi neuž- miršti, bet yra jo užduotis pa- vesti savo vaikams ir per juos priimti valdžiai.

FLIS.

PROTOKOLAS

SLA. 39-TO SEIMO, ĮVYKUSIO BIRŽ. 22—27 DD.,
1936 M., CLEVELAND, OHIO.

SLA. Daktaro-Kvotėjo Raportas

(Tąsa)

Gastric ulcer	3	0
Meningitis	1	1
Nuo sušalimo	1	0
Carbon monoxide ir gas poisoning	3	2
Subdiaphragmatic abscess	1	0
Prigėrė vandenį	1	2
Hodgkin's Liga	1	0
Intestinal Obstruction	1	0
Toad Stool Poisoning	1	0
Acute Thyroiditis	1	0
Cholecystitis	0	2
Influenza	0	1
Gangrene	0	1
Pancreatitis	0	1
Esophageal varices	0	1
Neišstirtų priežasčių	2	5

Iš viso ----- 226 250

Iš to viso galime padaryti šitokias išvadas, kad per 1933, 1934 ir 1935 metus svarbiausia mirties priežastis buvo širdies ir plaučių ligos.

	1933	1934	1935
Nuo širdies ligų mirė	58	47	81
Pagal nuošimčius	26%	20%	32%

O jeigu pridėsimė apoplektiją, tai Arba pagal nuošimčius 77 70 101 35% 31% 40%

O sudėdant širdies ir plaučių ligas, randame kad mirė: 128 120 148 58% 53% 59%

Kadangi širdies ligos su hipertensija paima daugiausia narių, tai yra labai svarbu tokius aplikantus, kurie turi širdies ligas arba tokius, kurie turi palinkimą prie širdies ligų arba hipertensiją, butent aplikantai, kurie yra persunkę pagal jų augstį.

Pašėlos Skyrūs.

Kadangi buvo padaryta atmaina ir Centro Sekretorius perleidią visas pašėlos blankas be Daktaro Kvotėjo priežiūros, išskiriant keletą neiškių pašėlopų, tai aš neturiu jokios statistikos šiame dalyke. Sekretorius galės tą paduoti tamstoms.

Rekomendacijos.

Aš permatau, kad yra reikalingos kai kurios permainos, idant SLA. gyvuotų ir toliau augtų.

1. Kad angliškas vertimas mūsų Konstitucijos būtų pertaisytas taisyklingsai ir gramatiškai. Taipgi, kad angliška būtų išreikšta tas pats, kas yra parašyta lietuviškai.

2. Kuopos daktarai kvotėjai turi būti paskirti Pildomosios Tarybos ir atsakomingi jai. Tinkamas atlyginimas bus jiems paskirtas Pildomosios Tarybos ir išmokėtas iš Centro, o ne nuo kuopos. Kuopa rekomenduos savo daktarus kvotėjams Pildomajai Tarybai.

3. Daktaras Kvotėjas turėtų turėti po savo priežiūra išmokėjamą pomirtinių ir ligoje pašėlopų, nes tik tai medicinos daktaras gali įvertinti teisingumą ir ilgumą ligos. O pomirtinių priežiūra priklauso Daktarui Kvotėjui, kaip esti statistika ir ištirti mirtis, kurios įvyksta greitai po įsirašymo nuo tokios ligos, kurią egzaminuojantis Daktaras Kvotėjas būtų galėjęs patėmyti su tinkama egzaminacija.

Baigdamas, tariau širdingai ačiū visiems Pildomosios Tarybos nariams, kurie kooperavo ir padėjo dirbti mūsų organizacijos naudai. Taipgi turiu padėkovoti mergaitėms, kurios ofise dirba ir Dr. Vinikui už nuoširdžią kooperaciją.

John S. Staneslow, M. D.,
SLA. Daktaras-Kvotėjas

7. Perstatytas S. E. Vitaitis pateikti Seimui „Tėvynės“ redaktoriaus raportą. Redaktorius S. E. Vitaitis skaito savo raportą iš rankraščio, kurio pilnas tekstas išspausdintas 39-to Seimo Darbų ir Raportų knygoje, pusl. 141—148 incl.

S. Michelonas įneša, St. Gegužis paremia: „Priimt redaktoriaus raportą be diskusijų. Įnešimas priimtas visais balsais prieš 2.

“Tėvynės” Redaktoriaus Raportas

SLA. 39-tam Seimui, Cleveland, Ohio.

Gerbiami Seimo Delegatai:

„Tėvynės“ redaktoriaus tiesioginių pareigų darbai visiems SLA. nariams yra matomi ir žinomi — juos parodo pats SLA. organas. Priminti galima tik tiek, kad „Tėvynės“ redaktoriui priseina kiek skirtingesnė sąlygose tas atsakomingas darbas dirbti, negu kitų laikraščių — visuomenės organų — redaktoriams. Susijęnįjimą sudaro skirtingų idėjų, politinių bei religinių įsitikinimų nariai, todėl neįmanoma visiems ištikti, visus patenkinti. Kuomet Amerikos lietuvių visuomenėje paaiškėjo idėjų skirtumų kova, kuomet pasireiškė griežtesnis grupinis atsiribojimas, neišvengiamai tas turėjo paliesti ir Susijęnįjimo gyvenimą bei narių tarpusavinių santykiavimą. Tokiu atveju ir „Tėvynės“ redaktoriaus pozicija pasunkėjo. Taigi besilaikant griežtos neitralumo linijos tarpusavyje santykiuose ir pirmiausioje vietoje statant vien organizacijos labą ir vieningo narių sugyvenimo principą, pasekoje išsėna taip, kad jokia sriovinė grupė SLA. organo pozicija nesidžiaugia.

SLA. organo redagavimas žymiai pasunkėjo, kuomet gerb. SLA. Pildomajai Tarybai, savo suvažiavime kovo mėn., 1935 metais, nutarė suspenduoti SLA. Bendradarbių Fondą ir panaikino visokią pagalbą redak-

cijos darbams. Vienas žmogus tegali padaryti tik tiek, kiek vieno žmogaus jėgoms įmanoma. Šiandien laikraščiams bendradarbiaujau daugiau prasileidę žurnalistas tik dviem sumetimais: gaudami atlyginimą už savo raštus, arba galėdami laisvai patenkinti savo idėjas ambicijas, kuomet laikraštis gali idėjinio ar partinio turinio raštus paskelbti. „Tėvynės“ redakcijai negalint patenkinti nei vieno, nei kito, toki bendradarbiai „Tėvynę“ bendradarbiauti nustojo. Beliko tenkintis tik tokiais bendradarbiais, kurie malonėjo be jokio atlyginimo „Tėvynę“ rašinėti. Bet beveik išimtinai tokių bendradarbių rašiniai labai silpni žurnalistiniu žvilgsniu ir didžiojoje redakcijoje priseina tokius rašinius net perrašyti, kad būtų galima idėti laikraštini. Be to, „Tėvynės“ redaktoriui priseina ir tokiais organizacijos reikalais rūpintis ir padirbėti, kurie neįeina į jo tiesioginių pareigų sritį. Priseina palaikyti platus susirašinėjimas su SLA. viršininkais ir veikėjais ir nuo praeito Seimo ligi šiol prisėjo parašyti virš dviejų tūkstančių laišku įvairiais reikalais.

Stengiausi sulig geriausiu išgaliu kooperuoti visuose organizacijos reikaluose su kitais SLA. viršininkais ir kur galėjau, visame jiems gelbėjau. Pavyzdžiui, kad pagreitimus Pildomosios Tarybos suvažiavimus, kad jų nutarimus būtų galima pačiuose suvažiavimuose pilnai užrašytus perskaityti ir priimti bei tuojau po suvažiavimų SLA. narių žiniai ir pildymui paskelbti organe, sekretoriavau visuose Pildomosios Tarybos suvažiavimuose. Man buvo malonu gelbėti Pild. Tarybą, kad ji galėtų kuotobuliausiai, kuotvarkinčiausiai visus svarbiuosius organizacijos ir jos narių reikalus tvarkyti. Pildomosios Tarybos nariai iš savo pusės taip pat nuoširdžiai kooperavo „Tėvynės“ redakcijai liečiančiais reikalais. Ypatingai SLA. Prezidentas adv. F. J. Bagočius visuomet greitai atsiliepavo į laiškus visais reikalais, kuriais tik kreipiausi prie jo, kaippo prie vyriausio organizacijos viršininko, jau nekalbant apie SLA. Sekretorių Dr. M. J. Viniką, kuris prie pat redakcijos budamas visuomet teikė man visokią galimą pagalbą iš savo pusės. Už tokią nuoširdžią kooperaciją visiems Pildomosios Tarybos nariams širdingai dėkoju.

Visu nuoširdumu rūpinasi palaikyti harmoningą vienybę SLA. vadovybėje ir veikėjų tarpe, ant kiek tas nuo manęs prigulėjo. Kuomet 1935 metų pradžioje gerb. SLA. Prezidentas F. J. Bagočius nurodė susidėjusias aplinkybes ir priminė man, kad mano buvimas Sandarbo apšvietos komisijos nariu, aktyvaizdoje jos organo užimtos pozicijos santykiuose su SLA. Pildomajai Tarybai, nėra suderinamas su mano pozicija, kaippo SLA. viršininko, be jokių ginčų rezignavau iš Sandaros apšvietos komisijos pareigų. SLA. konstitucija nedraudžia nariams prigulėti ir veikti idėjinėse organizacijose, bet man rūpėjo prašalinti visas tokias aplinkybes, kurios galėtų sudrumsti SLA. vadovybės fronto vieningo ir sutartinio veikimo atmosferą. Visuomet buvau ir esu giliai įsitikinęs, kad tik vieningas ir sutartinas veikimas SLA. viršininkų ir narių tarpe tegali nugalėti visus organizacijos gyvenime sunkumus ir užtikrinti Susijęnįjimo šviesią ateitį.

Pirmas Pasaulio Lietuvių Kongresas.

SLA. Pildomajai Tarybai nutarus pasiūsti ir Susijęnįjimo Lietuvių Amerikoje atstovybę į įvykusį perreitą vasarą Lietuvoje Pirmą Pasaulio Lietuvių Kongresą, man teko garbės tuo atstovu būti. Kur tik man prisėjo, kaippo Susijęnįjimo atstovui, piziciją užimti, visur stengiausi rimtai, be išsišokimų, tą poziciją išlaikyti, kad nesudarius negarbės mūsų organizacijai. Turėčiau pažymėti, kad Susijęnįjimas Lietuvių Amerikoje plačiai žinomas visame Lietuvos gyvenime ir mūsų organizacija laikoma didelėje pagarboje senojo mūsų tėvynės.

Pirmas Pasaulio Lietuvių Kongresas turėjo kilnius tikslus ir atsižvelgiant į esamas sąlygas Lietuvoje atnešė naudos kaip pačiai Lietuvai, taip ir Lietuvos išeivijoms. Pirmiausiai šio kongreso metu įvairios Lietuvos gyvenimo politinės ir idėjinės kryptys turėjo progos viešai pasireikšti Lietuvos gyvenime ir plačioji visuomenė išgirdo, kad Lietuvos piliečių idėjinis susigrupavimas yra gyvas, kad demokratinės santvarkos sugrąžinimui yra didelis ir nenugalimas pasipriešinimas.

Iš antros pusės, Lietuvos gyvenimo vada ir net platesnioji visuomenė turėjo artimiau pažinti užsienio lietuvių organizuotos visuomenės veikimą, troškimus ir siekinius tautiniai gvyais išsilaikyti. Taip pat užsienio lietuvių atstovai turėjo progos susipažinti su Lietuvos gyvenimo sąlygomis, kuomet kongreso dalyviai organizuoti ir planingai buvo supažindinami su svarbesniais kultūriniais ir ekonominiais Lietuvos reikalais.

Kongresas padarė visą eilę svarbių nutarimų, kurie liečia ir Amerikos lietuvių gyvenimą, kartu su visa Lietuvos išeivija kituose karštuose. Šių nutarimų įgyvendinimas paliktas Pasaulio Lietuvių Sąjungai, kurią kongresas įkurė. Sąjungos gi veikimas svarbiausiai priguli nuo to, kiek ji paramos turės pačiame tautos kamiene — Lietuvoje. Ligi šiol susidėjusios aplinkybės pačiame Lietuvos gyvenime Sąjungos galutiną įsikurimą slopino. Pakitėjus sąlygoms Lietuvoje, be abejonės ir Sąjunga galės pareikšti gyvesnį veikimą ir vykkinimą kongreso nutarimų.

Savu laiku plačiai buvo rašoma „Tėvynėje“ apie Pirmo Pasaulio Lietuvių Kongreso nuveiktus darbus ir taip pat tupo organo mano ilgas raportas Pildomajai Tarybai, kuri malonėjo suteikti man progos aplankyti Lietuvą ir susipažinti su jos gyvenimu, išrinkdama mane SLA. atstovu į kongresą. Šia proga noriu dar kartą pareikšti gerbiama Pildomajai Tarybai nuoširdaus dėkingumo žodį už suteiktą man garbės ir progos aplankyti Lietuvą. Taipgi turiu priminti, kad išvykdamas į Lietuvą „Tėvynės“ redagavimą prižiūrėti palikau S. L. A. Sekretoriui Dr. M. J. Vinikui, o techniskąjį redakcijos darbą atliko SLA. Centro įstaigos bendradarbiai pp. Bajoras ir Paulauskas, tuo budu sutauptant po \$13.00 savaitėje iš mano algos, kurios aš negavau visu laiku budamas kelionėje ir Lietuvoje. Kuomet tokį „Tėvynės“ redagavimo sutvarkymą pranešiau SLA.

Apšvietos Komisijai ir Pildomajai Tarybai, niekas tam nepasigriešino.

Santykiai Su Apšvietos Komisija.

Nemalonu priminti, kad viešai organe pasirodė polemika tarpe SLA. Apšvietos Komisijos ir „Tėvynės“ redaktoriaus. Ta nemaloni polemika išliko delto, kad gerb. SLA. Apšvietos Komisija, ar bent komisijos didžiama — du jos nariai pasirijo „Tėvynės“ redaktoriui nurodymus, pamokymus ir kaltinimus patiekti viešai organe, vietoje pasitenkinti oficialiu organe neskelbtinu ty reikalų nurodymu. Niekuomet neignoravau Apšvietos Komisijų nuomonės ir patarimų bei nurodymų, taipgi neturėjau nei mintyje nesiskaityti ir su dabartinės SLA. Apšvietos Komisijos patarimais ir nurodymais. Todel pildydamas komisijos dviejų narių reikalavimą paskelbti organe jų raštą „Tėvynės“ turinio ir jų nurodymų bei patvarkymų reikalais, buvau priverstas pasisaikinti į kai kuriuos man daromus nepamatuotus priekaištus.

Taciau Apšvietos Komisijos didžiūmos tokio žygio nesmerkiau ir net už blogą jiems to neskaitau. Neabejoju, kad tuose jų žygiuose buvo geri norai ir pastangos patarnauti Susijęnįjimiui ir patobulinti jo organą. Ne visi mat vienodai tuos pačius reikalus suprantame ir kiekvienas naudojame tokias priemones ir metodus ty reikalų taisymui, tobulinimui, kokius randame mums suprantamiausiais ir prieinamiais. Vis tik noriu šia proga tarti nuoširdžios padėkos žodį gerb. SLA. Apšvietos Komisijai už jos teiktus man patarimus S. L. A. organo redagavimo reikalais.

Uoliausi „Tėvynės“ Bendradarbiai.

Uoliausiais nuolatiniams „Tėvynės“ bendradarbiais praeitį dviejų metų laikotarpį buvo SLA. Sveikatos Komisijos nariai: Dr. V. A. Šimkus, Dr. J. T. Vitkus ir Dr. I. B. Bronušas. Kiekvienam „Tėvynės“ numerį tilpo šių gerbiamų Daktarų gražus ir naudingi rašiniai, kuriais suprantamai pamokytą „Tėvynės“ skaitytojai sveikai gyventi, apsisaugoti galimų įsengtų ligų, plačiai paaiškinta apie įvairias daugiausiai išsiplatinusias ligas ir kaip pasekmingiausiai gydytis jomis susirgus. Tai brangus ir begaliniai naudingas patarnavimas Susijęnįjimiui ir jo nariams.

Gerb. Sveikatos Komisijos nariai nebojo nei to, kad Pildomajai Tarybai, taupumo sumetimais, suspendavo sveikatos fondą, į kurį kasmet buvo įmokama iš SLA. lėšų fondo po \$200, kad nors dalinai atlyginus sveikatos skyriaus „Tėvynėje“ vedėjams. Pradėtajį savo darbą augščiau išvardinti gerb. Daktarai varė pirmyn ir savo rašiniais be jokios pertraukos palaikė sveikatos skyrių „Tėvynėje“. Vadinas, jiems pirmiausioje vietoje rūpėjo eiti Seimo skirtas pareigas, visai nebojant ar gaus kokį atlyginimą už savo darbą, ar ne. Už toki pasišventimą ir už gražų bei naudingą patarnavimą Susijęnįjimiui ir jo nariams, vardu „Tėvynės“ redakcijos ir visų SLA. organo skaitytojų tariau širdingos padėkos žodį gerb. Sveikatos Komisijai.

SLA. Aukšinio Jubiliejaus Albumas.

Sumanius ir Pildomajai Tarybai nutarus išleisti SLA. Aukšinio Jubiliejaus Albumą, jo suredagavimo ir reikalingų rašinių parašymo darbas taipgi man užkrautas. Netik visą raštiškąjį darbą man prisėjo atlikti bei kartu su medžiagos — atvaizdų rinkėju p. A. B. Strimačiu, atvaizdų talpinimą suplanuoti, bet net spautuvėje puslapių sudarymo darbą prisėjo dirbti.

Kiek rūpesčių, galvosuko ir darbo reikia pridėti tokį leidinį surengti, suredaguoti, tai tik tas gali suprasti, kam prie tokių darbų dirbt prisėjo. Prisėjo dirbti dienomis ir naktimis ypatingai delto, kad įvairios kliutys Albumo spausdinimą nuvilkino į paskutinius dienas pirm Seimo. Pavyzdžiui, dar birželio mėnesio pirmomis dienomis kai kurių veikėjų atvaizdus priėmė, nes nenorėjome susilaikyti užmetimų del vieno ar kito atvaizdo neįdėjimo į Albumą vien delto, kad pavėluotai buvo prisistūję. Prisėjo veikėjus, net Pildomosios Tarybos ir Pastoviųjų Komisijų narius, raginti laisvais ir telegramais, kad savo atvaizdus malonėtų prisistūti. Tokia padėtis begaliniai darbą sutrukdė ir apsunkina. Prie to dar reikėjo pridaboti ir „Tėvynės“ redagavimas, nors prie redakcijos darbų labai nuoširdžią pagalbą teikė p. P. Bajoras, seniaus buvęs redakcijos bendradarbis.

Tiek SLA. Jubiliejaus Komisija, kuriai Pildomajai Taryba pavedė Albumo išleidimu rūpintis, tiek Albumo redakcija ir medžiagos rinkėjas nuoširdžiai rūpinomės Albumą išleisti pirm šio Jubiliejaus SLA. Seimo. Vien tuo tikslu dirbome dienomis ir naktimis. Taciau sugrupavus skyriais visą turimą medžiagą, pasirodė, kad tos medžiagos — atvaizdų netaip daug turime. O mes buvome nusistatę Albumą išleisti bent 300 puslapių, kad jis pilnai atitiktų Susijęnįjimo Aukšinio Jubiliejaus atžymėjimui. Išleisti apie poros šimtų puslapių brošiūrėlę būtų lyg permenkas dalykas tokio reikšmingo mūsų organizacijos jubiliejaus atžymėjimui.

Pagaliau, apsižiūrėjome, kad būtų netikslu Albumą pirm Seimo išleisti, nes Albume nebūtų atžymėtas atvaizdais pats Jubiliejaus Seimas. Susijęnįjimo Jubiliejinį Metų veikimas kuoplačiausiai turėtų atsispindėti šiame Albume, o juo labiau pats Jubiliejinis Seimas jame turi būti atvaizduotas.

Tad SLA. Jubiliejaus Komisija, į šitai atsižvelgdama, nutarė Albumo išleidimą atidėti po Seimui, kad ir pats Seimas jame būtų atvaizduotas, ir kad daugiau SLA. veikimo atvaizdų, kaip ir atskirų profesionalų, biznierių bei veikėjų atvaizdų Albume galėtų tilpti. Kiek iki šiol medžiagos surinkta, tai netik SLA. veikimo skyrius nepilnas, bet ir Amerikos lietuvių profesionalų, menininkų, visuomenės veikėjų ir biznierių skyriai būtų labai siauri — tik maža dalimi atvaizduotu Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą ir veikimą.

Todel pirm Seimo priėmėme spaudai pirmuosius 64 puslapius, kuriais, pakartojant, sudaryta tiek Albumo puslapių, kokio didumo jis bus, kad šio Seimo delegatai ir svečiai galėtų pamatyti kaip mūsų leidžiamas Albumas išrodys. Šiam Seimui bus priduoti keli pavyzdiniai Albumo egzemplioriai ir gerb. delegatai galės

pamatyti kokio turinio Albumas bus, kaip jis atrodys, kuomet bus išleistas.

Šia proga galiu tik palinkėti, kad gerb. SLA. veikėjai užsiprenumeruotų Albumą iš anksto ir pasistengtų parinkti daugiau atvaizdų į Albumą, ypač mūsų profesionalų ir biznierių, kurių skyriai bus labai siauri, jei daugiau atvaizdų nebus parinkta šių skyrių papildymui. Bendromis jėgomis dirbdami, išleisime tikrai gražų istorinį Amerikos lietuvių gyvenimo atvaizdavimui leidinį.

Tai tiek iš mano svarbesnių ir žymesnių darbų kaippo SLA. organo redaktoriaus. Neatsisakiau nei karto patarnauti kuo tik galėjau SLA. kuopoms ir apskričiams bei nariams. Pasakiau keliolika prakalbų SLA. reikalais, tikslu supažindinti visuomenę su mūsų organizacijos tikslais ir nauda Amerikos lietuviams.

Baigdamas dėkoju visiems „Tėvynės“ bendradarbiams, SLA. kuopų valdyboms ir veikėjams už teiktą man pagalbą ir naudingus patarimus, kas davė galimybių kuotinkamiausiai patarnauti SLA. kuopoms ir visos mūsų organizacijos reikalams. Kas tik gelbėjo man sunkiose ir atsakomingose „Tėvynės“ redaktoriaus pareigose raštais, patarimais ar papbarimais, visiems nuoširdžiai ačiū.

S. E. Vitaitis,
„Tėvynės“ Redaktorius.

S. Prezidentas perstato J. P. Varkalą pateikti Seimui Finansų Komisijos raportą. J. P. Varkalą pateikia Seimui Finansų Komisijos raportą, skaitydamas ir paaiškindamas spausdintą 39-to Seimo Darbų ir Raportų knygoje komisijos raportą (pusl. 149—178 incl.). Spausdintame raporte pataisyta spaudos klaida: 153 pusl. 23 eilutė iš viršaus turi būti „Antras Iškeitimas gruodžio 1, 1934, \$130,000.00“ (vietoje \$125,000.00). Be to, prideda paaiškinimą žodžiu, kad iš Universal State Banko vietoj padėtų pinigų, kurių negalima buvo ištraukti, paimta suvirš \$42,000 morgičiais“.

J. Marcinkevičius, Finansų Komisijos išdininikas, prideda prie raporto paaiškinimą apie nuosavybių vertinimo suderinimą su sekretoriaus teorija.

Įneša Narbutas, paremia Tiskėvičius ir Kubilius: Priimt Finansų Komisijos raportą, kaip skaitytas. Balsuojant įnešimas priimtas vienbalsiai.

Finansų Komisijos Raportas

Ir Rekomendacijos SLA. 39-tam Seimui.

Turtą SUSIJĘNĖJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE SUDARO Pinigai, Bodsai, Morgičiai, o pastaruoju laiku net ir perimti namai už morgičius, todėl ir darbuotę Finansų Komisijos galima paskirstyti į viršminėtas keturias kategorijas.

Pinigai.

Iki pradžiai 1934 metų, depresijos pačiam žiaurume, kada žmonių pasitikėjimo nustojo bankai ir visokios rūšies investimentai, tai pinigai sulindo į pantiakas, matrusus ir tukstantais gulėjo apsaugos dėžėse. Del nedarbo pramonės ir prekybos įstaigos baigdametis su nuostoliais ir todėl už bondsus įstaigos nustojo nuošimčius mokėti ir jų kaina krito kasdien vis žemyn ir daugelis bondsų nustojo savo vertės.

Gale vasaros 1934 metų, kada buvo įvesta garantija depozitams Bankuose ir Taupymo Bendrovėse arba „spulkose“, pinigai iš pantiakų, matrusų ir apsaugos dėžių pradėjo plaukti į Bankus ir į „Spulkas“. Bankai neturėdami progų investuoti sunėstus pinigus saugiai ir pelningai kinto nuošimčius nuo 3% iki 1½%, o vietomis ir iki 1% ant indelių.

Delei tokios padėties su pinigais, GERI BONDSAI, kurie nešė 4½%, 5%, o ypač 6% arba daugias diena iš dienos kilo augstyn ir jų kaina pasiekė 105.00, \$117.00 ir net \$145.00 už \$100.00 (1). Reikšia dabar perkant bondsus viršminėtomis kainomis turėtume nuostolių tarpe kainos sumokėtos ir kainos gražinamos. (Kada atšaukia bondsus pirm laiko nustatyto, tai paprastai sumoka \$103.00. Kada bondsai pribręsta, tai sumoka tik \$100.00.) Delei šios priežasties per paskutini 15 mėnesių nebuvo ir dabar nėra išskaiciavimo investuoti pinigus į bondsus.

Delei tos pačios padėties Federalelė Valdžia, kurios bondsai nešė 3¼% atšaukė išduotus bondsus ir priverstė mūsų organizaciją priimti pinigus ir vietoj 3¼% nešančių bondsų siulu tik 2¼% bondsus. Pėdomis valdžios pasekė daugelis privačių įstaigų ir jos daro tą patį. Delei šitos priežasties mūsų izdan prisidėjo \$76,335.75, kuriuos vėl reikėjo investuoti.

Kad nelaikyti pinigų be nuošimčio ir kolei atsirases geresnė proga del investimty, Finansų Komisija:

1) Pradžioj spalio mėnesio 1934 metų rekomendavo idėti \$30,000.00 į taupomus bankus po \$5,000.00 į kiekvieną, kurie moka 3% ir depozitai tokiuose bankuose apdrausti Federal Deposit Insurance Co.

2) Pradžioj rugsėjo mėnesio, 1935 metų, rekomendavo idėti po \$5,000.00 į dvi Lietuvių Federaleles Spulkas Chicagoje ir kitas lietuvių kontroliuojamas spulkas kituose Amerikos miestuose Federaleles Spulkas, kurios moka 4% ir išduoda Federaleles valdžios garantiją už depozitus.

Į viršminėtas įstaigas sudėti pinigai sumomis neviršinant \$5,000.00 yra apdrausti, neša nustatytą nuošimti ir pinigus galima ištraukti be nuostolių ir valdžios leidimo, kad idėti į pelningesnį investimentą.

Iki šio Seimo sudėta į taupymo sąskaitas bankuose tik \$15,000.00. Į „Spulkas“ arba taupymo bendroves nieko nesudėta, del to, kad Insurance Departmentas Pennsylvanijos valstijos laišku užgynė. Finansų Komisija nepasitenkina nemotyvuotu atsakymu Insurance Departmento, kodėl negalima dėti pinigų į „Spulkas“, kur depozitai yra garantuoti taip pat kaip ir bankuose.

Finansų Komisija rekomenduoja Pildomajai Tarybai ateinančio termino ta nuodugnai patirti, kad turėti progą laikyti pinigų Federalelė Spulkose, kur depozitai

1) Žur. 4—8—1936, Morris & Co. 4½% due 1939 — \$105.00
Con. N. Ry. 5% — 1969 — \$117.00
Allis Chalmers 4½% due 1945 — \$142.00

SLA. Jubiliejiniai Darbai

SLA. JUBILIEJINIAI METAI

Kelias atvejais priminimė S. L. A. veikėjams, kad šie visi metai skaitosi SLA. Jubiliejiniais metais. Todel su SLA. Jubiliejinio Seimo dar nesibaigia mūsų organizacijos Aukstinio Jubiliejaus. Tikrėnybėje tas jubiliejus — 50 metų sukaktis kaip įsikūrė mūsų Susivienijimas su kanku sekamo lapkričio mėnesio 22 d. Supuola taip laimingai, kad Susivienijimo Didžiosios Šventės diena bus sekmdienė.

Taigi labai patogi diena S. L. A. kuopų parengimams. Butų labai reikšminga, jei tą dieną, lapkričio 22 d., visos S. L. A. kuopos suruošytų viešus parengimus Susivienijimo Didžiosios Šventės atžymėjimui. Parengimai gali būti įvairaus turinio, įvairiais programais. Tokiose parengimuose turėtų būti kiek galima išsamiama nušviesta Susivienijimo istorija, jo atlikti darbai savo narių, visos Amerikos lietuvių išeivijos ir Lietuvos labui. Susidarytų labai puiki proga supažindinimui plačiosios Amerikos lietuvių visuomenės su mūsų organizacijos atliktais darbais, su jos nuopelnais ir jos uždaviniais ateityje.

Kurios kuopos negalėtų gauti tinkamų kalbėtojų tokiose parengimuose pakelbėti apie Susivienijimą augščia minėta tema, tai tokios kuopoms S. L. A. Jubiliejaus Komisija galėtų parupinti tinkamas pasikaitas ir by vienas kuopos veikėjas, kuris moka sklandžiai skaityti, galėtų paskaityti kuopos parengime. Butų atsiektas arti tas pats tikslas, kaip ir geriausi kalbėtojų turint. Tik SLA. Jubiliejaus Komisija turėtų išanksto žinoti kiek kuopų tokių paskaitų reikalaus.

Didesnėse lietuvių kolonijose, kuriose gyvena kelios S. L. A. kuopos, tokius SLA. jubiliejiniai parengimus reikėtų surengti bendromis įėjomis, kad parengimai būtų tikrai sekmingi ir reikšmingi, kad tuktandis lietuvių į tokius parengimus sutrauktus, kad jų programai būtų kuožymiausi. Tokius parengimus didesnėse lietuvių kolonijose tegali surengti tik visos jose gyvuojančios SLA. kuopos bendromis įėjomis dirbdamos.

Rugsėjo mėnesio SLA. kuopų susirinkimuose veikėjai turėtų šitą klausimą iškelti ir visapusiai išdiskutuoti. Neabejojame, kad kiekviena SLA. kuopa atras galimybę ir naudingą suruošti pati viena ar bendrai su kitomis SLA. kuopomis tokių jubiliejinį parengimą. Jei negalima sukakties dienoje, lapkričio 22 d., tai savaite anksčiau ar savaite vėliau galima tokių parengimą suruošti. Prie gerų norų ir trupučio pastangų visos SLA. kuopos galėtų ir privalėtų tokius jubiliejinis parengimus suruošti. Pagalvokite apie tai gerb. SLA. veikėjai.

SLA. AUKSINIS KONKURSAS

SLA. Aukstinis Konkursas be pertraukos eina. Tačiau vasaros metu organizatorių veikimas buvo susilpnėjęs. Karščiai organizatorių darbui neabejotinai sutrukdė. Žmonės karščiai išvarginti labai pikti, teisingai pastebėjo vienas organizatorius. Vasaros karščiai paliečia ir pačius organizatorius, nes ir jie ne iš geležies

nukalti. Jiems taip pat sunku vaikščioti, energingai agitacijai jėgas sukuopti, kuomet karštis svilina ir prakaitas pilasi.

Bet gi vasaros karščiai jau baigiasi. Savaitė, kita ir turėsime jau patogų orą darbymečiui konkursu fronte. Turime kelis organizatorius, kuriems ir vasaros karščiai nieko nepakenkė. Vienu tokiu darbuotoju yra SLA. 297 kuopos organizatorius brolis A. Dėdinas iš Greenfield, Mass. Karšta ar nekaršta, brolis Dėdinas po penkis naujus narius vasariuose kuopos susirinkimuose prirašo ir tiek. Taip ir reikia darbuotis visiems SLA. organizatoriams. Jei nedidelės Greenfieldo lietuvių kolonijos SLA. organizatorius net vasaros metu gali kas mėnesis prirašyti po penkis naujus narius, tai ką galėtų padaryti tokiose didelėse kolonijose gyvuojančių kuopų organizatoriai, kaip Chicago, Brooklynas, Bostonas, Worcesteris, Waterburis, Pitts burghas, Philadelphia ir daugelyje kitų didžiulių lietuvių kolonijų, jei tos kuopos turėtų savo organizatorius tokius Dėdinus.

Bet gerb. SLA. kuopų organizatoriai apsižiūrėkite ir ruoškitės darbui, nes už savaitės, kitos jau negalėsime vasaros karščias savo neveiklumo pateisinti. Su pradžia rugsėjo mėnesio turite gerą progą dar per keturis mėnesius sekmingai pasidaruoti ir nepasilikti paskutiniomis SLA. jubiliejinio konkurso organizatoriais. Konkursas išgarsintas, į tinkamas vėžes įvestas, tik reikia stoti ir darbuotis. Taigi visi organizatoriai, o ypatinai rajonų generaliai organizatoriai privalote subursti prie darbo.

ORGANIZATORIAI BUS PAGERBTI.

SLA. Jubiliejaus Komisija savo paskutiniame suvažiavime nutarė pagerbti SLA. Aukstinio Konkurso organizatorius. SLA. Jubiliejinio metų skyrime Albume bus patalpinti visų jubiliejinio konkurso organizatorių atvaizdai, kurie prirašys nemažiau 10 narių šio konkurso laiku. Todel bent 10 narių kiekvienas organizatorius turi turėti prirašęs pirm lapkričio 22 d., nes tik iki tos dienos bus priimami atvaizdai į Albumą.

Be visų atlyginimų konkurso organizatoriams, jiems dar bus suteiktas pagerbimas, patalpinimu jų atvaizdų veltui į SLA. Aukstinio Jubiliejaus Albumą. Ir kad taip garbingoje vietoje, į SLA. ugdymojo tarpą, patekti, reikia turėti tik 10 naujų narių prirašytų prie Susivienijimo. Tik su maža išimtimi, kiekvienos SLA. kuopos organizatorius gali tokią skaitlinę naujų narių prirašyti, nežiurint kaip mažoje lietuvių kolonijoje jis gyvena.

Su kuopų organizatoriais, bus patalpinti atvaizdai ir tų rajonų generalių organizatorių, kurie sulig komisijos nuosprendžio bus tinkamai pasidarbavę konkurso vajuje. Todel kaip rajonų generaliai organizatoriai, taip ir kuopų organizatoriai padirbėkite bent tiek, kad patektumet į šio pagerbimo ribas. Bus juk malonu, jei jusų atvaizdo nebus tame skyrime vien delto, kad nenorėjote su medžiagine sau nauda pasidaruoti bent tiek, kad 10 naujų narių prie Susivienijimo prirašius.

SLA. AUKSINIO JUBILIEJAUS ALBUMAS

SLA. Aukstinio Jubiliejaus Albumo bendradarbiams jau buvo priminta, kad Albumui medžiagos — atvaizdų — rinkimas kaip lygiai ir prenumeratos rinkimas baigsis su lapkričio 22 d. Šį svarbų darbą neabejotinai irgi sutrukdė vasaros karščiai. Tačiau laikas atnaujinti ir šį darbą su rugsėjo mėnesio pradžia. Belieka tik pustrėčio mėnesio atvaizdų gavimui ir prenumeratos rinkimui. Netruks tie pustrėčio mėnesio prabėgti — net nepajusime kaip mus užklups lapkričio 22 d. Todel nereikia atidėlioti tolimesniams laikui ir šio svarbaus ir pelningo SLA. veikėjams darbo.

Juo anksčiau bus prisiųsti atvaizdai, juo lengviau bus Albumą priuostyti spaudai ir laiku jį išleisti. Pagelbėsite SLA. Jubiliejaus Komisijai šiame sunkiame ir painiame darbe, jei savo darbo dalį atliksite kuogreičiausiai.

Nepamirškite SLA. veikėjai paaskinti profesionalams ir biznieriams, kad jų pagarsinimas yra jamžinamas, kuomet jų atvaizdai su pažymėjimu jų profesijos ir biznio telpa tokiame leidinyje, kaip SLA. Aukstinio Jubiliejaus Albumas. Kiekvienas privalo atminti, kad šis Albumas pasklis visoje lietuvių tautoje. Netik Amerikos lietuvių namuose šis Albumas bus laikomas garbingo vietoje, bet ir Lietuvoje ir net kituose kraštuose, kur lietuvių gyvena, Albumas plačiai

pasklis. Tai nėra vien kokis paprastas tuokartinis leidinys, tai istorinės svarbos ateinančioms kartoms pasiliekantis dokumentas, kurį kiekvienas brangins ir dažnai jį vartis.

Kuriam tad Amerikos lietuviui nebutų garbės ir naudos patekti į tokį Albumą? Ypatin gai mūsų profesionalams bus amžinas ir naudingas pasigarsinimas, jei vien medžiaginės naudos mastu tas galima matuoti. Bet gi Albumo išleidimo tikslas yra kitokis: parodyti dabarciai ir ateinančioms gentkartėms tuos Amerikos lietuvių gyvenimo vadus ir veikėjus, kurie kurė mūsų kultūrinį, profesionalų ir ekonominį gyvenimą. Parodyti ir tas įstaigas, kurios prisidėjo prie Amerikos lietuvių išeivijos istorijos sukurimo. Taigi leidžiame Amerikos lietuvių istoriją atvaizduose. Kiekvienas sąmoningas lietuvis turėtų stegtis patekti į tą istoriją, kad dabartis ir ateities gentkartės galėtų matyti ir jo pridėtą darbo dalį sukurimui tos Amerikos lietuvių istorijos.

Šiame „Tėvynės“ num. telapa pavyzdinis SLA. Jubiliejinio Albumo puslapis. Pasiziūrėkite į jį ir pamatysite kaip Albumas išrodys. Žinoma, Albumas išrodys nepalyginamai geriau, nes bus atspausdintas ant storos, slidžios popieros, gražiais, tvirtais aparais. Čia matysite tik Albumo turinio pavyzdį. Pasistengkite visi patekti į Albumą ir kiekvienas neatidėliojant užsiprenumeruokite Albumą.

Žodis į 7-to Rajono Veikėjus

Gerbiamieji: kaip jau visiems yra žinoma, pereitas S. L. A. Jubiliejinis Seimas pratęsė SLA. Aukstinio Konkurso Vajų net iki pabaigai šių metų. Tai pailgintas laikas kuopų organizatoriams įrodyti savo gabumus prirašyme naujų narių į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Taigi gerb. veikėjai, jeigu jusų kuopos dar iki šiol nebuvo išrinkusios Aukstinio Konkurso Vajaus organizatorių, tai dar dabar, artimiausiose kuopų susirinkimuose, galite juos išrinkti ir įsiregistruoti pas Centro Sekretorių Dr. J. M. Viniką, kad vajui pasibaigus konkurso organizatoriai galėtų metį iš Centro sau užpelnytą atlyginimą gauti.

Iki išol man tėra žinoma, kad 7-to rajono kuopų organizatoriai Centre yra įsiregistravę tik trys: SLA. 64 kp. org. Z. Gapšys, Baltimore, Md.; 135 kp. org. J. C. Streleckis, Philadelphia, Pa. ir 342 kp. org. K. Dibulskis, Easton, Pa. Ir jie darbuojasi!

Tačiau 7-tame rajone yra ir daugiausia SLA. kuopų, kaip tai: SLA. 10 kp., Philadelphia, Pa.; 107 kp., Philadelphia, Pa.; 118 kp. Curtis Bay, Md.; 187 kp., Silver Creek, Pa.; 244 kp., Cheltenham, Pa.; 271 kp., Elizabeth, Pa. ir 298 kp., Elco, Pa. Tik nežinia, kas tų kuopų organizatoriai ir ką jie veikia. Aš žinau ir įvertinu, kad tai kuopų organizatorių darbas yra nelengvas — reikia daug laiko sugaišti ir visko prisiklausyti, bet norint savo organizacijai pasidaruoti, reikia viskas pėgalėti.

Todel, dar kartą kviečiu visus SLA. 7-to rajono kuopų gerb. organizatorius į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organizacijos garbingą darbą, prirašyti kodaugiausiai naujų narių. O kuopų narius prašau

gelbėti savo organizatoriams, nurodant naujus kandidatus į organizaciją.

SLA. 7-to Rajono Kuopų Veikėjų Suvažiavimo Klausimas.

Šis klausimas jau senai yra keliamas ir pageidaujama, kad SLA. 7-to rajono kuopų veikėjai turėtų suvažiavimą apie bendrus SLA. organizacijos reikalus pasitarti. Suvažiavimo svarbiausieji tikslai pasitarti, kad sekmingai užbaigus SLA. Aukstinio Konkurso Vajų. O antra, tai apkalbėti ir surasti budus, kaip būtų galima suorganizuoti SLA. 7-to rajono ribose SLA. kuopų apskritį. Kad čia apskrities reikia, tai dvejojoti netenka. Juk jau esame įsitikinę, kad kur tikslai yra SLA. apskrčiai, tai ten yra gyvsnis ir platesnis veikimas kultūros bei Susivienijimo reikalais. Pas mus ši spraga dar tebėra neužpildyta. Todel gerbiami veikėjai, pagalvokite apie tai ir pasitarę kuopų susirinkimuose maždaug nustatykite laiką ir vietą, kur toki suvažiavimas galėtų būti ir praneškite man žemiau telpančiu adresu.

Kad šiais laikais SLA. veikėjų suvažiavimai lengvesni ir galimi, tai liudija kad ir šis faktas: daugelis SLA. veikėjų turi savo automobilius ir viena diena nuvažiuoja šimtus mylių tai į piknikus, tai į jūras išsimaudyti be jokio vargo. Tai galima bent sykį ar du kartu į metus ir Susivienijimo reikalais susivažiuoti pasitarti ir arčiau vieni su kitais susipažinti ir nustatyti gaires tolesniam veikimui SLA. dirvoles.

A. Tvaranavičius,

SLA. 7-to Rajono Gen. org., 5100 Pennway Ave., Philadelphia, Pa.

S. L. A. REIKALAI

SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SLA. PIRMO APSKRIČIO KUOPŲ DĖMĖSIUL

Šiuomi skelbiame ir pranešame, jog SLA. pirmo apskričio metinis suvažiavimas įvyks sekmdienę, rugsėjo 27 dieną, 1936 metų, Knights of Columbus svetainėje, 13 W. Mahanoy St., Mahanoy City, Pa. Pradžia suvažiavimo lygiai 1-mą valandą popiet.

Nors visoms prie apskričio prigulincioms kuopoms išsiuntinėti pranešimai laiškais, tačiau jei del kokios nors priežasties tie pranešimai tulas kuopas nepasiekė, tai prašome šį pranešimą laikyti oficialiu pranešimu ir užkvietimu suvažiavime dalyvauti.

Kurios kuopos gyvuoja šio apskričio ribose ir dar savo mokesčių apskričio išdan nėra sumokėję, gali prisiųsti savo delegatus įduodamas jiems reikalingus mokesčius ir užsimokėti laike suvažiavimo. Kuopų reprezentacija yra vienas delegatas nuo kiekvienų 10 geramstovų esančių kuopoje narių. Metiniai į apskričio išdą mokesčiai yra 5 centai nuo nario įmetus.

Šis apskričio suvažiavimas bus metinis, jame bus renkama apskričio valdyba, bus išduota atskaita iš pereinamo suvažiavimo ir yra daug kitų svarbių reikalų, kuriuos suvažiavimas turės apsvastyti ir išspręsti.

Svarbiausias dalykas, tai turime atminti, kad šiais metais švenčiame SLA. 50 metų sukakties jubiliejų. Reikia mūsų organizaciją gyvuoja jau per 50 metų, Pildomoji Taryba ir pereitas Seimas prailgino Jubiliejinį Konkursą iki šių metų paskutinės dienos. Todel privalone šiuo metu kodaugiau mūsų organizacijai padirbėti, o kadangi tas pavieniams nariams dažnai nėra patogų, tai privalone susirinkti apskričio suvažiavime skaitlingai ir tenai padaryti planus, sulig kurių savo darbuotę vykinsime.

Dabar ateina patogus rudens laikas, oras atvėsa, galėsime turėti skaitlingesnius kuopų susirinkimus ir gal galėsime sukviešti masinius susirinkimus. Yra daug budų, kuriuos vartojant galima prisidėti prie Susivienijimo darbų, tik reikia gerų norų ir pasirižimo. Be darbo, gerbiamieji, niekas nesidaro, bet sujungus spēkas ir taip dirbant daug galėsime padaryti, o šito nuo mūsų organizacija laukia. Todel pasidarykime gyvesni ir jeigu jau negalėtume kitus apskričius su savo darbais pralenkti, tai nors nuo jų neatsilikime.

Todel jau dabar rengkimes ir skaitlingai dalyvaukime S. L. A. pirmo apskričio metiniame suvažiavime, kuris įvyks viršų nurodytoje vietoje ir laiku.

Florence Lukas,

SLA. pirmo apskr. sek.

IS S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

NEW KENSINGTON, PA. SLA. 192 Kp. Piknikas Pavyko: Ačiu Už Paramą. Kitas Piknikas Rugpjūčio 30.

Varde SLA. 192 kuopos tauriu ačiu visiems tiems, kurie atsilankė į kuopos surengtą pikniką liepos 26 dieną, tuo paremdami mūsų kuopą. Kuopai iš to parengimo liko gražaus pelno. Taipgi tauriu ačiu šioms

darbininkams: J. Račkūniui, J. Daugerdūkiui, D. Ivoškai ir draugėms Baskienei ir Bičiulienei. Jie visi mandagiai priminėjo svečius. SLA. 192 kuopos pikniko šeimininku buvo p. A. Murauskas.

Taipgi malonu pranešti, kad mūsų kuopa rengia paskutinį pikniką šią vasarą, kuris įvyks rugpjūčio 30 dieną, toje pačioje vietoje, kur ir du praeiti piknikai įvyko. Orkestras irgi bus tas pats ir gros taipgi gražius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Iš New Kensingtono mašinomis bus visi nuvežti į pikniko vietą. Kas neturite automobilio — laukite palei Slavų Svetainę pirmą, antrą ir trečią valandą popiet. Visi busite nuvežti.

Jau čia pat ir antras piknikas, kuris įvyks didžiuliam Franklin County Parke 30 dieną rugpjūčio. Gal bus paskutinis mūsų kuopos piknikas šiame.

Pasistengkime visi atsilankyti, kad pasirodytume kuo skaitlingiausiai. Kviečiame visus apylinkės lietuvių dalyvauti, nes bus įvairus programos, šokiai, geri muzikantai, bus galima linksmai laiką praleisti. Mes stengsimės svečius gražiai priimti. Nepamirškite, rugpjūčio 30 dienos.

A. Dėdinas.

rugpjūčio 30 dienos. Visi atsilankykite į SLA. 192 kuopos šią metų paskutinį pikniką. Kas nebusite — tikrai gailėsitės.

Visus atsilankyti kviečia Komisija.

GREENFIELD, MASS. SLA. 297 Kp. Veikimas.

Mūsų kuopa surengė didelį pikniką, kuris įvyko rugpjūčio 9 dieną. Buvo labai graži diena, tad buvo malonu praleisti laiką smagiai didžiuliam Franklin County Parke. Istikrųjų buvo didžiausias lietuviškas parengimas mūsų mieste. Net ir anglų laikraščiai prisikaltė apie 500 žmonių. Tai gerai pasidarbavo mūsų rengėjos gabios SLA. narės, ponios J. Vaitkienė. A. Tamulienė ir visi darbininkai. Manau liks kuopai gražaus pelno. Valio greenfieldiečiai!

Jau čia pat ir antras piknikas, kuris įvyks didžiuliam Franklin County Parke 30 dieną rugpjūčio. Gal bus paskutinis mūsų kuopos piknikas šiame. Pasistengkime visi atsilankyti, kad pasirodytume kuo skaitlingiausiai. Kviečiame visus apylinkės lietuvių dalyvauti, nes bus įvairus programos, šokiai, geri muzikantai, bus galima linksmai laiką praleisti. Mes stengsimės svečius gražiai priimti. Nepamirškite, rugpjūčio 30 dienos.

SLA. Skolina Pinigus ant Pirmų Mortgičių

5%

be Komiso

Sumomis nedaugiau, kaip \$10,000 vienai ypatai ir 50% dabartinės nuosavybės vertės, SLA. skolina pinigus ant nekilnojamos nuosavybės.

Komiso už gavimą paskolos iš SLA. nereikia mokėti. Jeigu taksai ir apdrauda nuo ugnies apmokėta ir be pavėlavimo sumokėsite nuosimčius, tai vietoje 6% mokėsi tik 5% kas 6 mėnesius už pinigus, pasiskolintus iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Reikalaujamas paskolos iš SLA.:

1) Kreipkis pas Sekretorių, Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30th St., New York, N. Y. ir pareikalauk aplikacijos del paskolos.

2) Gavęs aplikaciją, ją išpildyk 3-se kopijose, atsakydamas aiškiai visus klausimus.

3) Pasiųsk 3 išpildytas aplikacijos blankas su 3 kopijomis namo paveikslu ir \$15.00 į Centrą Sekretoriui, Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30th Street, New York, N. Y.

Sekretorius, gavęs viršminėtas aplikacijas su paveikslais ir pinigais nuo Tamstos, pats paskirs, arba prašys kito Pildomosios Tarybos nario, gyvenančio jūsų apylinkėje, paskirti įkainuotojus (appraisers) jūsų namą apžiūrėti.

Jūs galite gauti paskolą iš SLA. tik prie tokių sąlygų:

1) Jeigu jūs prašote paskolos, kuri neviršina dabartinės vertės jūsų nuosavybės 50%.

2) Jeigu namai išnuomuoti ir neša pakankamai įplaukų, kad palaikyti namą tvarkoje ir išmokėti visas kitas namo išlaidas.

3) Jeigu savininkas jame pats gyvena ir turi darbą arba įplaukas pakankamai dideles, kad visas išlaidas namo padengti.

4) Jeigu popieriai (title papers) yra tvarkoje.

Pinigai \$15.00, kuriuos pasiūniate del įkainuotojų, negražinama, neatsižvelgiant, ar jums paskola bus suteikta, ar ne, nes \$10.00 iš tų pinigų išmokama įkainuotojams jūsų nuosavybės ir \$5.00 lieka išde SLA., padengimui susirašinėjimo išlaidų.

Gavime paskolų, SLA. nariai turi pirmenybę prieš ne narius. Bet dabar, kada Susivienijimas turi daug pinigų ant rankų, todėl darys mortgičius ant nekilnojamos nuosavybės ir nemariams.

SLA. duoda paskolas tik ant gyvenamų namų, bet ne ant hotelių, fabriku, garadžių, gazolino stočių ir kitokių įstaigų ir šiuo tarpolaikiu neduoda paskolų ant farmų.

SLA. FINANSŲ KOMISIJA:

J. P. Varkalā, Pirmininkas,
J. Marcinkevičius-Martin,
A. J. Zatoris.

WORCESTER, MASS.

Iš SLA. 318 Kp. Susirinkimo.

SLA. 318 kp. mėnesinis susirinkimas atsituvo rugpjūčio 6 dieną. Valdyba visa pribuvo, protokolai skaityti ir priimti.

Ligoninių lankytojai išdavė raportą, iš kurio pasirodė, kad jau ir ligoniniai mažėja, vos tik 2 turime.

Del vieno ligonio kilo nariuose nepasitenkinimas, mat ligonis serga po daktaro priežiūra, ale kaip turi savo saluoną, tai daug kartų nueina į saluoną, pasiaiškindamas, kad tai jo paties yra biznis, tai reikia pačiam ir prižiūrėti. Nežinia kaip tą suprasti. Rodos mūsų konstitucija draudžia lankyti po karčiamas laike ligos, nežiurint keno ji nebutų, ar paties ligonio, ar kitų.

Toliau pirm. M. Žemaitaitis paaiškino, kad šokiams svetainė paimta dviem vakaram žiemos sezono. Pikniko komisija pranešė, kad piknikas atsisus rugpjūčio 30 d., Babrausko svetainėje, Leicester, Mass., į kurį kviečiame SLA. 57 kp. ir kitus svečius atsilankyti, o busite visi linksmi priimti ir pavaišinti. Visi galėsite linksmi pasišokti ir laiką praleisite po lapuotais miško medžiais. Tie nariai, kurie nebuvo pereitami susirinkime, tai nepamirškite, kad mūsų piknikas atsisus rugpjūčio 30 d., ar bus lietus ar giedra, o vis tiek piknikas įvyks. Mat yra gana didelė svetainė pasislėpti nuo lietaus.

Dar turiu pažymėti, kad netekome vieno gero veikėjo, kuris išvažiavo nežinia kur ir išsiveždamas jauną narę mūsų kuopos ir abudu palikdami savo vaikus ir namus. Tai gi apgailėtinas įvykis, bet ką padarysi — genys yra margas, o svetias dar margsnis.

SLA. 318 Kp. Koresp.

CHICAGO, ILL.

Pradžia SLA. 217 Kuopos.

Kiekvienas naujai gimęs kudišis suteikia neapsakomai didelį linksmumą savo tėvams. Tėvai pagal savo išgalę ir supratimą stengiasi išauklėti savo kudišį kuopavyzdgingiausiu. Chicago apylinkėje, vadinamoj „Chicago Lawn“, birželio 1 d., 1936 m., gimė naujas kudišis, tai SLA. 217 kuopa.

Prie SLA. priklauso įvairių nuomonių lietuviai, todėl manau neklaidingai bus pasakyta, jog kiekvienas šios organizacijos narys velina ir geidžia, kad SLA. augtų, kaip turtu, taip ir nariais. Mes 217 kuopos nariai turime tvirtą viltį, kad ir Pildomoji Taryba gerasirdiškai atsineš į šią naują SLA. kuopą ir suteiks geriausius patarimus jos auklėjimui. O mes, jos nariai, duodame pasizadėjimo žodį, kad stengsimės auginti SLA. 217 kuopą su geriausiais norais ir pasirizimu.

Keli SLA. seni veikėjai sumanė ir sutvėrė šią kuopą iš 13 narių. Pildomoji Taryba užtvirtino ir suteikė visus legališkus dokumentus. Naujoji kuopa laikė iš eilės jau trečią susirinkimą rugp. 12 d., privatiskame name, 66-th St. ir California Ave. Šiame susirinkime persikėlė 4 nariai iš kitų kuopų ir tapo priimti. Dapildymui valdybos, fin. rašt. liko išrinktas M. Palokaitis.

Toliau buvo išduotas raportas iš rengimo naktinio pikniko, kuris atsitbu rugp. 29 d., Royal Oaks Grove (Miliausko darže), 87-th St., 1 blokas į rytus nuo Kean Ave., pradžia 8 val. vakare. Atsilankiusieji turės progos išlaimėti daug dovanų. Šis piknikas bus įvairus tuomi, kad burs vyrų susi-

DR. JONAS ŠLIUPAS

SLA. Garbės Narys, aušrininkas, Amerikos lietuvių tautinio atbudimo žadintojas, vienas pirmųjų Susivienijimo įkurėjų, tarnavęs SLA. Daktaro Kvotėjo ir Apšvietos Komisijos urėduose.

DR. JONAS BASANAVIČIUS

Lietuvių tautinio atgimimo patriarchas, pirmo lietuvių laikraščio „Aušros“ įkurėjas, rašytojas, SLA. Garbės Narys.

Pavyzdinis SLA. Jubiliejinio Albumo Puslapis

Čia matome SLA. Aukšinio Jubiliejaus Albumo puslapį, kuris parodo Albumo išvaizdą ir turinį. Techniškai Albumo puslapiai išrodo nepalyginamai gražiau, nes atvaizdai išsina geriau, kuomet spausdinami ant slidžios, storos popieriaus ir brangių spalvuočių juodytu. Albumas bus gražiais kietais apdais su aukso raidėmis papuoštais. Sekančiuose „Tėvynės“ numeriuose įdėsime įvairaus turinio ir išvaizdos kitus Albumo puslapius. Kaip matome, puslapių apyvadai kampuose papuošti tautiniais ženklais: Gedimino Vartais, Žirgvaikiu, Vytauto Didžiojo skydu ir Lietuvos Karžygių skydu.

Albumas bus virš 300 puslapių, kuriame tilps keli tukstančiai Susivienijimo ir Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų atvaizdų. Albumo pradžioje telpa trumpa Susivienijimo istorija ir surašai visų buvusių ir esamų SLA. viršininkų su jų atvaizdais. Žinoma, ne visų senųjų viršininkų atvaizdus galėjome gauti, bet didžiumą jų matysite Albume. Albume bus še skyriai: 1) S. L. A. įkurėjai ir pirmųjų Seimų delegatai; 2) SLA. Pildomosios Tarybos; 3) SLA. Veteranai; 4) SLA. Pastoviosios Komisijos; 5) SLA. bendras veikimas (kuopų ir veikėjų atvaizdai); 6) SLA. Jubiliejiniai Metai; 7) Amerikos lietuvių profesionalai; 8) Visu-

menės veikimas (visuomenės veikėjai, menininkai, sportininkai ir kt.); 9) Komercinis skyrius, kuriame tilps lietuvių biznio įstaigų ir biznierių atvaizdai.

Atvaizdus patalpinimui į Albumą galima siųsti iki lapkričio 22 d., šių metų, sekamomis sąlygomis: visas puslapis \$25, gauna 5 egzempliorius Albumo; pusė puslapio \$15, gauna 3 egz. Albumo; ketvirtadalis puslapio \$10, gauna 2 egz. Albumo; pavienio asmens atvaizdo patalpinimas \$5, gauna vieną egz. Albumo. Kviečiami Amerikos lietuvių veikėjai, profesionalai ir biznierių prisijusti savo atvaizdus patalpinimui Albume, kuris bus įamžinta Amerikos lietuvių gyvenimo istorija pavieksluose. Kiekvienam lietuviui garbė patekti į tokį istorinį Albumą.

Iki lapkričio 22 d., š. m., ši nepaprastą Amerikos lietuvių istorinį Albumą galima užsiprenumeruoti tik už \$2.50. Vėliau Albumo kaina bus žymiai augštesnė. Paprastai tokių Albumų kaina esti nuo \$5 augštesnė. Dabar kiekvienas gali šį Albumą užsiprenumeruoti tik už \$2.50, taigi tik už pusę kainos, kokia už tokius albumus imama.

Siųskite atvaizdus ir pinigus už jų patalpinimą Albume bei prenumeratas ir visais kitais Albumą liečiančiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

SLA. Jubiliejaus Komisija, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

tarė kepti avį, o moterys kėps kiaušę. Abi grupės bandys lenktyniuoti kėpsnių gerumu. Kurie neturite savos mašinos nuvažiuoti, tai galite ateiti pas „Margutį“, 68-th St. ir Western Ave., iš čionai trokas nuvež.

Naujos SLA. kuopos piknikui pažadėjo aukų sekanti: Vilija Anglių Co. duoda troką, ponis D. Bakienė — kumpį, p. J. Pakalnis — bonką degtinės.

J. S. V.

SUNDERLAND, MASS.

Gaisras Sunaikino SLA. Nario Trobas.

Rugpjūčio 8 dieną didelė nelaimė ištiko SLA. 37 kuopos narį Povilą Jokubaitį: gaisras sunaikino veik visą jo ūkio trobas ir daugelį rakandų bei rubų. Gaisras ištiko nakčia. Kuomet šeima pabūdo, tai jau liepsmojo tvartas ir virtuvė. Atvykę iš So. Deerfield'o ugnagesiai dėjo pastangas gaisrą sulaikyti, bet pavyko tik vieną garadžių išvaduoti ir keleto rakandų išnešti.

Spėjama, kad gaisras kilo iš tvarto, kur nesenai suvežtos avizos galėjo užsidegti.

Minimas narys jau antrą syk šiemet nelaimės patalčia: mas: praeitą pavasarį kilęs potvinis jo ūkį labiau, negu keno kito nuteriojo, o dabar gaisras. Ponui Jokubaičiui reikiu giliausios užuojautos.

Rep.

SCRANTON, PA.

Vakaras Pagerbimui Antano Janušaičio.

ANTANAS JANUŠAITIS

Lietuvių Politikos Kliubas parengė labai gražų vakarą su užkandžiais pagerbimui kandidato į Penn'a. Legislaturą, Antano Janušaičio (Yanoshat), kuris yra SLA. nariu. Publikos prisirinko pilna svetainė — au-

prisirinko pilna Auditorijos svetainė. Rengimui daugiausia pasidarbavo p. Zaleckas ir p. Geležauskienė.

Kalbėjo kongresmanas p. Pat. J. Boland, p. Healey ir Antanas Janušaitis. Savo kalboje p. Boland pareiškė, kad lietuvių laikytų vienybės ir visi darbuotų del savo tautiečio, kuris augstai vertinamas amerikono tarpe.

Pas Healey, kuris yra Scantono dem. partijos City chairman pareiškė, kad p. Janušaitis tikrai bus išrinktas, kadangi dem. partijos balsai (daugiausiai airiai) eis už p. Janušaitį, tad pridėjus lietuvių balsus, kurie visi dabar balsuos už p. Janušaitį, taigi ir kitos tautos (italai), pasižadėjo p. Janušaitį paremti, tad jo išrinkimas užtikrintas.

Pagaliau, p. Ant. Janušaitis gražiai padėjo visiems už skatilimą atsilankymą ir jam teikiama parama.

P-as J. Matulevičius gražiai vakarą vedė. Jisai pareiškė, kad p. Janušaičio minty yra pagelbėti savo vientaučiams, už tai ir priėmė kandidatūrą į legislaturą. V. A. Kerševičius.

Turizmas Francijoje Mažėja

Buvo laikai, kad į Franciją turistai veržte verždavosi. Turizmas duodavo francuzams milžiniškas pajamas. Užtenka priminti, kad iš atvykstančių turistų užsienio turistų mito 500,000 francuzų. Kasmet užsienio turistai suveždavo į Franciją nuo 10 iki 15 milijardų frankų! Paskutiniu metu turistizmas į Franciją kas met pradėjo mažėti. 1927 m. Franciją aplankė 2,125,000 turistų, o 1934 m. tik 700,000, o šiemet jų busia visi mažai. Vietoje 10—15 milijardų šiemet francuzai iš turistų begausia tik apie 1 milijardą frankų. Nėra ko stebėtis, kad francuzai labai rimtai susirupino turistizmo katastrofišku mažėjimu.

Šiomis dienomis francuzų parlamente del to net buvo ginčų. Buvo nurodoma, kad turistizmui į Franciją visai nusilpus, į Italiją jis plinta: pagyginus su 1920 m. turistų į Italiją padaugėjo 11 kartų ir pernai jų apsilankė 3,500,000. Be to, francuzai pradėjo per

daug važiuoti vasarai į užsienį: 1920 m. į užsienį atostogas praleisti išvažiavo 300,000 francuzų, o dabar — 1,160,000.

Užsienio turistų sumažėjimo priežasčių beieškodami vieni parlamento atstovai nurodinėjo į perbrangius turistams Francijos geležinkelius, o kiti — kad turistizmą į Franciją pradžės „liaudies frontas“. Sako, anglų karalius ir Baldwinas ne panorėjęs važiuoti į Franciją, nes liaudies frontui viešpataujant jie nėra tikri del saugumo. 50% anglų ir amerikiečių, pasirodusių važiuoti į Franciją atostogauti, po streikų ir neramumų, nusprendė Francijos nebelankyti. Daugelis jau anksčiau atvykusių į Franciją turistų tuoj išbėgiojo, kai tik sustreikavo viešbučių tarnai. Bulonėje streikininkai sustabdė Londono lord-mero žmonos automobilį ir pareikalavę „išperkamuųjų pinigų“. Tokie atsitikimai turistizmui plisti Francijoje negali padėti. Visi biją neramumų ir rūšių.

Iš Visur Ir Apie Viską Trumpai

Rašo Jonas Valaitis, Liet. Radio iš WMBQ Brooklyne vedėjas.

— Tarpe Brooklyno ir Queens politikierių ir New Yorko majoro šiuo laiku vyksta kova. New Yorko majoras nori valdžią New Yorko centralizuoti, o miesto dalių vadai tam priešingi ir nori valdytis patys.

— Triborough Tiltui New Yorko pradėjus veikti, drauge pakyla ir naujos vietose biznis. Pirmiausiai tą pastebėjo anglų kompanijos, kurios savo skyrius jau steigia.

— Ar žinote nuo kada maudymasis kurortuose pasidarė populiarius? Nuo 1813 m. kada Holandijos karalienė Hortense, Josephinos duktė, sveikatai pataisyti nuvyko į Normanidiją maudytis. Nuo tada ir kiti pradėjo maudymasi įvertinti.

kė. — Mussolini paskelbė, kad visiems Italijos darbininkams, valdžios parėdymu, padidina mos algos net 10-čia nuosimčių.

— Puerto Rico iš Amerikos per metus importavo prekių už \$7,700,000. Tai šešta daugiausiai importuojanti Amerikos prekių valstybėlė, kurios kai kurie vadai nori prisidėti prie Jungtinių Valstijų.

— Etiopijoj karui pasinaujinus, pačių italų žiniomis, žuvo net 300 italų kareivių. Kada sukilimą numalsins, nežinia. Tuo tarpu per 4 dienas kovoje, nėra etiopus vėl nukovojo.

— Amerikoj, dantistai skelbia, 87% vaikų dantys reikia taisyti.

— Į Ameriką koncertuoti atvažiuoja Mariona Rakauskaitė, Lietuvos operos solistė, buvusi chieciatė.

— Iki šiam laikui Madrido valdžia bažnytinio turto jau konfiskavo \$26,200,000 vertės.

— Urugvajus pasiuntė visoms Amerikos valstybėms pasiūlymą, Washingtono susirinkti ir išdirbti planą, pasiūlyti Ispanijai taiką.

— Lenkų valdžia Vilniaus krašte nubaudė daugelį lietuvių kunigų už rasymą metrikuose lietuviškai lietuvių pavardžių. Lenkai įsako pavarde lenkinti.

— Į Ameriką grįžti kviečiamas chorų vesti muzikas Šimkus. Tuo tarpu vedamos derybos.

— Latviai nori padauginti savo gyventojų skaičių. Valdžia paskyrė daugvaikėms šeimoms 350,000 latų.

— Visoj Amerikoj degtinės pardavimų yra 236,253. New Yorko valst. 24,434.

— Brooklyniečiai jaunuoliai Kazokas, Hissar ir Markunas automobilis nelaimėj sunkiai susižeidė.

— Užsienis Lietuvoje reikalauja pirkti miško angliakalsykloms ir popiermalkių, žasų plunksnų ir Dzukioj augančių vaistinių žolių vortix fangula.

— Ar įsivaizduojate kiek Brooklyne, N. Y. vidutiniai miršta žmonių per dieną? Net 181 žmogus.

— Piktadarys išplėšęs Brooklynio Tautininkų Kliubo patalpas išsinešė puikų radio ir kitokių daiktų.

— Tarpe Egipto ir Britų vykę nesuspriktimai likvoduoti naują sutartim. Ją pasirašyti į Londoną vyksta Egiptiečių delegacija.

— Del karščių, šiais metais bus mažiausiai kornų-kukuruzų nuo 1881 m. Amerikoje. Del to kornai pabrangs.

IVAIROS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

SUGRĮŽO IŠ EUROPOS ADV. ŠALNIENĖ.

Rugpjūčio 22 d. laivu „Hamburg“ sugrįžo iš Europos SLA. veikėja bostonietė adv. Z. Šalnenė. Kai jau žinoma, liepos 16 d. adv. Šalnenė buvo išvykus į Tarptautinį Profesionalų Moterų Kongresą Paryžiuje kaip Amerikos profesionalių moterų organizacijų atstovė. Su grįžusia iš „senojo pasaulio“ veikėja „Tėvynės“ redaktoriui teko tik telefonu pakalbėti ir sužinoti sekamą:

Tarptautinis Profesionalų Moterų Kongresas buvęs sekmingas ir pasižymi gausiais nutarimais, apie ką adv. Šalnenė pasisakė parašyti „Tėvynėje“. Užsibaigus kongresui, kurio metu aplankė žymesnes Paryžiaus vietas, adv. Šalnenė nuvyko į Lietuvą ir joje pasisvečiavo šešias dienas. Lietuvoje per tokį trumpą laiką ne daug tegalėjo apvažinėti, bet buvo nuvykęs į Birštoną ir kai kurias kitas vietas. Budama Lietuvoje adv. Šalnenė nieko nepaprasto, jokių neramumų, tenai nepastebėjo. Buvo maloniai ir vaišingai Lietuvoje priimta ir yra labai patenkinta savo apsilankymu Lietuvoje.

Teko adv. Šalnenėi būti ir Pasaulinės Olimpiados atidarymo iškilmėse Berlyne, kurių metu mačiusi Hitlerį ir kitus šiandieninės Vokietijos augusius valdininkus. Šiuo metu vokiečiai buvę labai mandagūs, jokio arogantiškumo nesimatė, kaip dažnai tenka skaityti kitų Vokietiją aplankiusių nusiskundimus. Olimpiados metu Berlynas buvo kimštinai prisigrūdęs žmonių, tačiau užsienio svečių privažiavę žymiai mažiau, negu vokiečiai tikėjosi.

Sugrįžusi iš kelionės adv. Šalnenė jaučiasi puikiai, nes turėjusi labai gerą kelionę jūromis. Tokiomis atostogomis, kad ir su reikalais apsilankius Europoje, gerb. SLA. veikėja labai patenkinta. Mums būtų labai pageidaujama, kad adv. Šalnenė nors trumpoje sutraukoje pasistengtų pasidalinti savo kelionės įspūdžiais su „Tėvynės“ skaitytojais.

METINIS „GABIJOS“ PIKNIKAS.

South Boston, Mass. — Dailės ir Dramos Draugija „Gabijs“ smarkiai auga. Laidant paskutinį susirinkimą pasirodė, kad narių yra virš 70 ir išimtinai čia gimę ir augę jaunimas, kas daro labai malonų įspūdį, bet palaikyti tą jaunimą ir lavinti lietuvių meno ir dainų pasidaro daug išlaidų, kaip tai: mokytojas, gaidos ir vieta nemažai atsieina, o tam tikslui niekas neužkerta, tik per spaudą visi verkia, kad reikia patraukti jaunimą prie lietuvių, kad jis dirbtų su lietuvišiais, bet kurie ir dirba su mumis, tai mes juos mažai remiam, o jog tirtumem remti ir tuo būdu duotumem jiems daugiau energijos veikti lietuviškoji dirvoj. „Gabijs“ metinis piknikas įvyks rugpjūčio 30 dieną, Ramovos Parke, Montello, Mass. su dideliu ir įvairiu program. Taigi šiame piknike bus progą pasirodyti ant kiek mes įvertinam „Gabijs“ ir tą jaunimą, katras trokšta pramokti savo tėvų dainos ir kalbos, todėl nors sykį parodykim, kad mes ne žodžiais remiam jaunimą, bet praktiškai. Tegul tą dieną vieno neliaka namie, o visi važiuokim į „Gabijs“ pikniką ir parodykim, kad mes remiam

jaunimą ne tik žodžiais, bet ir darbais. „Gab.“ Koresp.

SMERKIA ISTIKIMYBES PRIESAIKĄ.

PHILADELPHIA, PA. — Bėgy pastarųjų kelių metų kai kurių valstijų legislatus perleido įstatymą, kuriuo reikalaujama, kad mokytojai priimtų priesaiką, pareikšdami ištikimybę Jungtinių Valstijų valdžiai. Del to yra įvykę nemaža ir įvairių susikirtimų mokyklose. Praeitą savaitę Amerikos Mokytojų Federacija čia laikė savo metinę konvenciją, kurioje ištikimybės priesaika buvo smarkiai peikiama. Be kitų, Harvard'o profesorius, J. Ray Walsh, pareiškė: „Mokytojų priesaika atima intelektualę laisvę mokytojavimo profesijoj. Šiame krašte turėtų būti nuomonės reiškinio laisvė net ir tiems, kurių mes ir nekenčiame, jei tai reiškia, kad ir komunistai turėtų būti laisvi savo nuomonių pareiškimė.“

PAGIMDĖ ŠEŠIS KUDIKIUS. MENDON, MISSOURI. — Šio miestelio gyventojas, Adelinas Speichinger, 36 metų amžiaus moteris, pagimdė šešis kudičius. Penki jų gimė negyvi. Jie buvo toki menkučiai, kad visi tesvėrė vieną svarą. Tik viena mergaitė gimė gyva ir ji sveria 10 svarų.

RASTA DAUG 1905 METŲ ATSIŠAUKIMŲ.

1905 metai dar ne toks senas laikas ir dar daug Lietuvos yra žmonių, kurie juos gerai atsimena. Tačiau tais laikais visoje šalyje paskleista revoliucinė literatūra yra beveik retenybė ir ją jau sunku kur nors rasti. Tačiau šiomis dienomis Kėdainių apskr., Naujų Bakainių km. gyventojas Vaitkevičiaus namų stoge rasta daug 1904—1905 metų atsišaukimų lietuvių kalba. Jūs Lietuvos gyventojai raginami neiti į rusų—japonų karą. Be to, tų pačių namų stoge rasta Vikniaus generalgubernatoriaus įsakymas, kuriuo Lietuvos gyventojai raginami iš vietų neatstatinėti rusų valdininkų. Visa rastoji 1905 metų revoliucijos literatūra yra perduota Vytauto Didžiojo universitetui.

Lankėsi Redakcijoj

Rugp. 24 d. lankėsi „Tėvynės“ redakcijoj SLA. veikėjas, p. K. Demikis iš Wilkes Barre, Pa. Jis pasinaudodamas „Vie-nybės“ pikniku Naugatuck, Conn., buvo nuvykęs į šį pikniką tikėdamasis sutikti savo gimines, gyvenančius tame miestelyje. Piknikas buvęs labai sekmingas, publikos susirinko apie pusantro tukstančio asmenų. Rimtai su p. Demikiu pasikalbėta įvairiais SLA. reikalais. Kaip patyrusio veikėjo ir organizatoriaus p. Demikio nuomonė ir patarimai yra naudingi SLA. reikalais. Tarpe kita, p. Demikis nurodė, kad butinai reikalinga įgyvendinti Susivienijime jau senai svarstomą įstatymą į Susivienijimą mokiesties padalinimą mėnesiniais įmokėjimais bent vienu metų laikui. Tas žymiai palengvintų naujus narius gauti, nes nereikėtų aplikantui apt karto didelę įstojimo sumą mokėti. Tokiu atveju didesnis skaitlius jaunimo išgalėtų įstoti į Susivienijimą. Patarimas labai geras ir naudingas.

Šarkis „Pralaimėjo“

Rugpjūčio 28 dienos vakare, New Yorko Yankee stadione kumščiaivos mūsų viengentis Jack Šarkis (Zukauskas) su juoduku Joe Louis. Kaip lietuvių, taip ir juoduko buvo „sugrįžimo“ kumštynės. Mat, Šarkis, pralaimėjęs čempionatą milžinui italui Primo Carnera 1933 metais, iki šio laiko tik apie keturis nežymius susirėmimus turėjo, o juodukas apie mėnesį laiko atgal buvo efektingai vokiečio Max Schmeling'o tame pačiame stadione nukautas. Šiuo syk buvo jėgų išbandymas, kuris „nugalėtojų“ galingsenis ir kuriam bus pirmesnis proga susitikti su dabartinio pasaulinio sunkiojo svorio čempionu Jim Braddock. Rengiantis prie šių kumštynių, amerikoniškų laikraščių sporto rašytojai statė klausimus: ar Joe Louis taip efektingai Schmelingo nukautas, kad jau liko bejėgis ir ar lietuvis dar gali į kumštynių areną, kaip smarkus kumštinninkas, sugrįžti ir atgal čempiono vainiką laimėti?

Šarkis visą laiką po pralaimėjimo čempionatą 1933 metais „neapsileido“ ir save, kaip atletas, lavino: darė kasdienius kuno mankštynius, gerai užsilaike ir, kaip jau minėjau, rodos apie keturis syk kumščiaivos ir kiekvieną sykį gerai pasirodė. Besiartinant augščiaui minėtoms kumštynėms, Šarkis visą mėnesį pašventė ir gerai treniravosi. Prieš pat kumštynės amerikoniškų laikraščių sporto rašytojai Šarkį statė augštoje vietoje, kaip „geriausią išsiretinavusį“, kaip tinkantį kumštynėms su geriausiu šių dienų kumštinniku. Besitreniruojant, nutiko ir maža nelaimė: vienas jo lavinimosi pagalbininkų Šarkui praktiko dešinįjį antakį. Buvo kelta abejonių, ar Šarkis iki rugp. 18 dienos pasveiks ir ar atletų komisija jam leis tą vakarą kumščiuotis. Už kelių dienų maža žaizda tiek pagijo, kad minima komisija padarė Šarkio antakio tyrimą, surado jį geriausioje padėty.

Besirengiant šioms kumštynėms, amerikonių spauda jas „bustino“ daugiau, negu bent kurias čempionato kumštynės. Komplementais vienas ir kitam pugilistui, aprašymais jų treniravimosi, bauginimu vienu kito spauda taip, ir marga vo. Vieni labiau gyrė Šarkį, kiti — Louis'ą. Šarkiu buvo duodama kreditas kaip su nam-prityrusiam kumštinnikui, Louis'ui — kaip jaunam ir staigiai pasizymėjusiam pugilistui. (Šarkis yra 33 m. amžiaus, o Louis — 22 m.) Kaip sakiau, vis abejonė kelta, kuris jų bus laimėtojas?

Pagaliau, ir rugpjūčio 18 dienos vakaras. Jau ir kumštynės, gyvenančius tame miestelyje. Piknikas buvęs labai sekmingas, publikos susirinko apie pusantro tukstančio asmenų. Rimtai su p. Demikiu pasikalbėta įvairiais SLA. reikalais. Kaip patyrusio veikėjo ir organizatoriaus p. Demikio nuomonė ir patarimai yra naudingi SLA. reikalais. Tarpe kita, p. Demikis nurodė, kad butinai reikalinga įgyvendinti Susivienijime jau senai svarstomą įstatymą į Susivienijimą mokiesties padalinimą mėnesiniais įmokėjimais bent vienu metų laikui. Tas žymiai palengvintų naujus narius gauti, nes nereikėtų aplikantui apt karto didelę įstojimo sumą mokėti. Tokiu atveju didesnis skaitlius jaunimo išgalėtų įstoti į Susivienijimą. Patarimas labai geras ir naudingas.

Prasidėjus kumštynėms, pirmame runde Šarkis pasirodė neblogai, nors to rundo ir nelaimėjo. Sekančiame runde Louis'as lietuvių parkirto du kartus: vieną kartą atskaityta dešimt minučių, antrą kartą atskaityta aštuoni. Kumštynių žiūrėtojai ir vėliau pats Louis'as sako, kad jau antrame runde žinojo, jog Šarkis bus pralaimėtojas, nes parkirtimo smugiai buvo pusėtinai efektingi. Tre-

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRICŲ PARENGIMAI

WORCESTER, MASS. — SLA. 57 kuopa rengia didelį ir paskutinį šių metų pikniką rugsėjo 20 dieną, 1936 m. Jurgio Babrausko Palangos Parke, Leicester, Mass. Piknikas prasidės 12 valandą dieną ir trauks iki vėlumos naktį. Gros Stanley Butkaus orkestra visokius smagius lietuviškus šokius. Taigi bus visokių gėrimų ir valgių, nes 57 kuopos Veikiantioji Komisija yra pširengusi visus atsilankiusius pasitikti ir mandagiai patarnauti. Kviečiame SLA. 318 kuopos nars, narius ir visus geros valios lietuvius ir lietuvaites imti dalyvumą mūsų piknike ir linksmai laiką praleisti. — Jonas Degesinas.

WEST FRANKFORT, ILL. — SLA. 311 kuopa rengia pikniką nedėlioj, rugpjūčio 30 dieną, John Slevick Darže arba Summit Grove, Route 37. Važiuojant iš West Frankfort tris mylias į pietus rasite iškasas, iš kur sukite po dešimtis. Pikniko vieta graži, po medžiais. Bus geri muzikantai ir gros visokius šokius. Taipgi bus šaltos košės, užkandžių ir gėrimų. Kviečiame visus West Frankforto ir apylinkės lietuvius ir lietuvaites atsilankyti į mūsų parengimą ir linksmai laiką praleisti. — Rengėjai.

NEW KENSINGTON, PA. — S. L. A. 192 kuopa rengia paskutinį šios vasaros pikniką sekmadienį, rugpjūčio 30 d. toje pačioje vietoje, kur pirmieji du piknikai įvyko. Bus geras orkestras, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius, bus skanaus alučio ir minkštų gėrimų išsigert. Kurie neturite savo automobilį, tai susirinkite prie Slavų Svetainės kai 1-ma, 2-ra ir 3-čia val. popietį, visus automobilius nuvežt veltui. Širdingai kviečiame visus dalyvauti mūsų piknike. Stengsimės visus atsilankiusius patenkinti. — Komisija.

GREENFIELD, MASS. — SLA. 297 kuopa rengia didelį pikniką rugpjūčio mėnesio 30 dieną, Franklin County Parke. Bus įvairūs programos, susidės iš visokių pamarginimų. Šokiams gros geri muzikantai visokius lietuviškus ir angliškus šokius. Bus visokių valgių ir gėrimų. Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites dalyvauti. — A. Dėdinas.

Kuopos Susirinkimai

Lee Park, Pa. SLA. 68 kuopos sekantis susirinkimas įvyks naujoji vietoj, rugsėjo 6 d. 1:30 val. popietį, P. Naminsko svetainėj, 205 Boland Ave. Malonėkite visi nariai dalyvauti ir užsimokėti užviltų mokeskai, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti iš organizacijos. St. Zukauskas — sekr.

Plainas, Pa. SLA. 110 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 6 d. paprastoj vietoj ir paprastu laiku. Visi nariai kviečiami skaitlingai atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsivekite savo draugus ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 110 kuopos. J. Matukaitis — sekr.

Nanticoke, Pa. SLA. 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 31 d. 7:30 valandą vakare. J. Danilevičiaus svetainėj. Kviečiame visi nariai atsilankyti, nes yra daug svarbių dalykų aptarimui. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 12 kuopos. B. Kvedaravičius — sekr.

— Orui atvėsus turime pradėti energingiau dirbti Susivienijimui labui.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skauskų Gėlimu, arba Mėslungiu — raudumų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mėsistis lengvai prasalina viršmėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkovas pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c. Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydytis, kaina 50 centų. JUSTIN KULIS 3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

— Organizatorių pareiga kodaugusia jaunimo prirašyti prie Susivienijimo.

Paieškojimai

Paieškau savo žmonos, Rožės Tenanienės, ir dukrės, Jeanne Tenanienės, kurios mane apėjo liepos 7 d. 1936 m. Meldžiu tuojais atsiskaiti arba jeigu kas kitas žino kur jos randasi ir man praneš, suteiksiu tam asmeniui \$25.00 už informaciją.

MICHAEL TENANIS,
82 Town Hill Ave.,
Danbury, Conn.

Paieškau tetos Katarinos Keblikutės, po vyru Balukimienės, iš Lietuvos paima: Alytaus apskr., Raubonių kaimo. Pirmąs ji gyveno Pittsburgh, Pa. Paieško Kastano Kebliko sūnus Andrius. Malonėkite atsiskaiti patį arba kas žino kur ji randasi, praneškite šiuo antrašt:

ANDREW KEBLIKAS,
84 Main Street,
THOMPSONVILLE, CONN.

SLA. Pildomosios Tarybos Ir Pastoviųjų Komisijų Adresai

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. Bagočius, Prezidentas,
253 W. Broadway, So. Boston, Mass.
J. K. Mažukna, Vice Prezidentas,
1325 W. North Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Dr. M. J. Vinikas, Sekretorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Adv. K. P. Gugis, Įždininkas,
3323 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Dr. J. S. Staneslow, Daktaras Kvotėjas,
95 N. Main St., Waterbury, Conn.
S. Mockus, Iždo Globėjas,
726 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
E. Mikuziūtė, Iždo Globėja,
2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

Adv. J. J. Grish,
461 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.
J. Miliauskas,
626 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.
W. M. Amis,
24 So. Monroe Terrace,
Dorchester, Mass.

Finansų Komisija:

J. P. Varkala,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
J. Marcinkevicius,
4508 — 8th Ave.,
Kenosha, Wis.
A. J. Zalatorius,
827 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

S. Gegužis,
38 So. Main St.,
Mahanoy City, Pa.
T. Matas,
43 Fox Street,
Waterbury, Conn.
S. Cibulskis,
2473 Collier Ave.,
Far Rockaway, N. Y.

SLA. Stovio Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. K. Kalinauskas,
33 Rosemont St.,
Dorchester, Mass.
J. Tareila,
85 Vernon St.,
Waterbury, Conn.
S. Bakanas,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

(Per Gothenburgą, Svediją)
Patogi ir Greita Kelionė
Pigios Laivakortų Kainos
Laivų išplaukimai iš New York

GRIPSHOLM — — — Rugsėjo 5
KUNGSHOLM — — — Rugsėjo 10
DROTTNINGHOLM Rugsėjo 26
GRIPSHOLM — — — Spalio 1

Platesnes žinias apie kelionę teikia veltui ir, parduoda laivakortes visi mūsų autorizuoti laivakortėjų agentai ir visi Švedų Amerikos Linijos Skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
636 Fifth Ave. and 4 W. 51-st Street,
Rockefeller Center, N. Y. City.

CASIMIR P. PALMER DETECTIVE BUREAU

170 Broadway, New York, N. Y.
Telefonas: Barclay 7-4177
Naktinis—ACademy 2-6325
Biuro savininkas yra prityręs lietuvis detektyvas Kazys Pilėnas. Daro vertimus ir patarnauja visokiuose reikaluose. Patarimai dykai.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „T E V Y N Ė J E“